

Lowieke Patat

**Blijspel door Frans Busschots
In 4 bedrijven**

Teksten en opvoeringsvoorwaarden bij **Almo**

Lowieke Patat

Blijspel in 4 bedrijven door Frans Busschots

Decor:

Binnenkoer van de Bloemenboerderij waar Lowieke en Jef wonen. Niet zo best onderhouden en slordig. Maar toch nog veel bloemen hier en daar.

Links: twee ramen; eerste raam is van de kamer waar Lowieke slaapt. Het tweede raam is van de kamer van Jef.

Links helemaal vooraan is er ruimte gelaten voor de algemene opkom. Een weg die naar het dorp leidt.

Midden: langs de linkerkant staat een bank en ergens een tweetal stoelen.

Achter: de keuken (deur en een of twee ramen, volgens de mogelijkheden.)

Rechterkant: een deur en twee of drie ramen, volgens de mogelijkheden. Dit is het gedeelte waar de melk verwerkt wordt en de andere hoeveproducten gestockeerd worden.

Meer vooraan: het gedeelte waar de dieren (koeien enz.) staan en daarachter de voorraad hooi enz. In het achtergedeelte bevindt zich een deur. In de buurt van de deur, even naar het midden, staat een tafel met daaraan vast langs beide zijden een bank.

Helemaal rechts vooraan is er een weg naar de achterliggende gebouwen, de landerijen, de paardenstal enz.

Men kan van het woongedeelte naar de keuken en de stal zonder dat men op de binnenkoer moet komen.

Personen:

4 H en 3 D of 3 H en 4 D

Vrouwen:

Anja: mooie jonge vrouw, werkt op een immobiliënkantoor

Annemie: dikke jonge vrouw die via een agentschap de ware man zoekt. Rad van taal en speciaal gekleed.

Cindy: radioreporter.

Mannen:

Lowieke Patat, 35 jaar. Jongste broer van Jef. Plezante kerel. Werken om in leven te blijven.

Jef, 40 jaar. De boer die nog altijd gelooft in de boerenstiel en doorgaat zolang hij kan. Heeft een nukkig karakter. Fel contrast met Lowieke.

Herman, oude man, komt regelmatig op bezoek.

Eric, inspecteur bij de Voedselgezondheid. (kan ook door vrouw gespeeld worden)

Eerste bedrijf

's Morgens. Jef komt op met een kruiwagen (van rechts helemaal vooraan), stopt met de kruiwagen voor de deur van de stal. Kijkt kwaad naar het eerste raam (slaapkamer van Lowieke,) die weer lang blijft slapen, wat voor Jef een bron van ergernis is. Komt met 3 melkkruiken (een voor een) uit de stal en zet die op de kruiwagen, spuwt in de handen, rijdt met de kruiwagen naar rechts vooraan, af, komt zonder kruiwagen terug op. Op dat moment opent Lowieke de twee vensters die met een ruk helemaal opendraaien. Lowieke steekt de armen omhoog, net als een priester wanneer die Gods zegen afsmeekt.

- Lowieke (luid) Goedemorgen allemaal! (kijkt rond steeds met de armen gespreid)
Goede morgen morgen. Goede morgen allemaal. Goede mor...(wordt onderbroken door Jef)
- Jef Verdomme, het wordt alle dagen erger. Vroeger was het alleen maar het Onze Vader, nu is het al een hele hoogmis. Straks komt er nog het lof bij.
- Lowieke Goede morgen, broer! Wat een heerlijk weertje, vind ge niet?
- Jef Ik ben begot al een hele dag bezig. De koeien zijn gemolken, de stal is gekuist...
- Lowieke Dat is geweldig, broer! En is het ontbijt al opgediend? Ik bedoel: spek met eieren, geroosterd brood, gebakken worstjes, ja het mogen ook van die grote tv-worstjes zijn, en een glas fruitsap, hebt ge het?
- Jef Ge hebt geluk dat ik de mesthaak niet bij me heb, anders trok ik u uit dat venster. Profiteur, luierik eerste klas, ezel op twee poten!
- Lowieke Broer, nu overdrijft ge toch zeker? Is het ontbijt al klaar? Kan ik al een kof-fietje komen drinken? Natuurlijk met 2 klontjes suiker van Tienen. (laat armen zakken, plaatst handen tegen de raamkozijnen)
- Jef Ge moogt van mij profiteren, Lowieke. Omdat ik weet dat ge ze alle vijf niet meer hebt. Allee: ge hebt ze nooit gehad.
- Lowieke Wat een affront. Wie heeft dat gezegd?
- Jef Ons eigenste moeder. Dat oud vrouwtje dat hier de laatste jaren van haar leven rondpikkelde. Zij zegde dat gij ze alle vijf niet meer had. (Lowieke protesteert) Maar, daar kunt ge zelf niets aan doen. Ons vader zal problemen gehad hebben met de chromosomen. Alles moet natuurlijk een beetje gedoseerd worden.
- Lowieke Heeft ons moeder gezegd dat ik doortrap? Dat kan niet!
- Jef Niet letterlijk. Maar ik heb het zo verstaan. Zo erg is dat toch niet?
- Lowieke En hoe denkt ge dan dat ik aan mijn diploma gekomen ben? Niet door de kruiwagens koeienstront te tellen.
- Jef Ik zeg niet dat gij niet kunt tellen.

Lowieke Al goed want anders kont gij de papieren zelf invullen en controleren. Trouwens: straks moet ik nog een gesprekje onder 4 ogen met u hebben. Over papieren en onze boerderij. En hoe zit dat nu met mijn ontbijt?

Jef Het spek zal al wel gebakken zijn, tenzij het helemaal zwart geworden is.

Lowieke Er is dus spek. Dat is een goed voorteken. En een klein beetje zwart is geen erg. (ontbloot bovenlijf, wrijft over zijn spieren, maakt wat bewegingen, net alsof hij voor een spiegel staat.) Spieren hebben recht op gezonde ontspanning.

Jef zet de grote tafel met daaraan vast 2 banken, een beetje verder van de muur van de stal verwijderd, wrijft over de tafel om stof en dergelijke te verwijderen. Het is duidelijk te zien dat het maar een snelle kuis is. Jef naar keuken.

Lowieke op, kijkt naar het geopende raam van zijn slaapkamer, sluit het een beetje meer. Lowieke kijkt vanaf zijn plaats naar Jef. Jef op met mand met alles nodig is voor het ontbijt met bovenaan de pan met spek.

Lowieke (klapt in de handen) Bravo, Broer! Zal ik helpen?

Jef Het is u geraden. Helpen met wat?

Lowieke Met eten, broer! Anders moet ge alles terugdoen. We eten alles op. Samen!

Lowieke helpt met het dekken van de tafel. Zet eerst de pan op tafel, ruikt.

Lowieke Is daarvoor een echt varken moeten sterven? Toch ook een beetje aangebakken, broer?

Jef Spek eet ge met de ogen toe. Het ziet er heerlijk uit. Als gij opmerkingen hebt dan zal ik mij wel opofferen en alle spek alleen opeten. Een beetje meer respect voor dat beest. En als ge de zwoerd niet opeet, dan moet ge geen spek eten.

De tafel wordt gedekt. Als alles bijna klaar is, kijkt Lowieke naar de handen van Jef.

Lowieke Moet ge met zo'n handen aan tafel gaan zitten? Zijn die wel proper genoeg?

Jef De koeien hebben toch niet gereclameerd. En daarbij: hebt gij uw eigen handen al eens bekeken?

Lowieke Zo proper als een kinderpoepeke. En daarbij: ik pak alleen maar vast wat ik zelf opeet.

Jef Dat denk ik er ook van. Smakelijk, broer! (pakt groot stuk spek met vork)

Lowieke Mijn stuk spek.

Jef Begot! Nu pak ik het kleinste stuk omdat er zoveel lang haar op de zwoerd staat en dat dit uw gehemelte zal beschadigen, en weer is het niet goed.

Lowieke Zwijg en eet. Ik heb honger! (neemt stuk spek enz) Smakelijk en eet niet te veel! Er moet vandaag nog gewerkt worden!

Jef Dat moet gij nu juist zeggen.

Lowieke (schenkt koffie in voor Jef en voor hem, ziet dat er geen suiker is, recht) Tienen is vergeten.

Jef Tienen? Wat is dat?

Lowieke Suiker, sukkel! Of dacht gij aan de voetbalclub? (naar keuken)

Herman (een oud manneke op, blijft op afstand van de tafel staan) Goede morgen! (schudt met hoofd, doet een stapje in de richting van de tafel) Dat ziet er heerlijk uit! En die koffie! (maakt beweging met zijn hoofd en vooral met zijn neus) Zo 's morgens een héérlijke tas koffie ...

Jef Dat moet kunnen, Herman. (op dat moment komt Lowieke met potje suiker uit de deur, richting tafel, Jef roept) Een tas voor Herman! Dan komt zijn rug wat rechter!

Lowieke (terug naar de keuken om een tas te halen)

Herman Dat spek (korter bij de tafel) ziet er goed uit. Wel een beetje aan de zwarte kant, maar als ge met uw tong ne keer langer ronddraait, dan smaakt ge dat niet meer.

Jef (roept naar Lowieke die net weer uit de keukendeur komt) Een bord en een mes en vork, Lowieke!

Lowieke (terug met tegengoesting naar de keuken, roept naar Jef) Zijde gij wel zeker dat Herman tijd heeft om te eten? (af en even later terug op)

Lowieke legt alles op de tafel en stelt vast dat hij zijn klontjessuiker vergeten is. Terug naar de keuken. Herman zet zich.

Jef Tast maar toe, Herman! Hadden we geweten dat ge deze richting uit zou komen, dan hadden we een stukje meer in de pan gelegd.

Herman Normaal kom ik deze richting uit. Maar als de wind (wijst met handen) uit deze richting komt, dan is het alsof ik altijd maar bergop moet stappen en dan verander ik soms van richting. Zo de combinatie van de reuk van spek met die van heerlijke koffie, dat riekt ge tot voorbij het maïsveld.

Jef Ge weet dat ge hier altijd welkom zijt, Herman. En voor een stukske spek kunnen we geen problemen maken.

Herman Met een stevig stukje kan ik al een heel eindje verder. Daarbij het sap van het spek, is ook lekker. Zo gewoon de boterham insoppen is heerlijk. Meer moet

het niet zijn. (eet aan een stevig tempo, schenkt ook koffie in voor Jef en Lowieke en zichzelf)

Jef En wat voor nieuws, Herman?

Herman De kattenkweek is weer eens goed gelukt.

Lowieke Toch een pluspunt!

Jef Ze smullen van het eten van mijn kippen.

Lowieke En tussendoor als dessert hier en daar een rat of soortgelijke dingens. (sopt een klontje suiker in de koffie en zuigt op het klontje suiker. Doet dit enkele keren totdat het klontje in stukjes valt)

Jef Ze moeten alleen ratten en muizen eten. En van het kippeneten afblijven.

Lowieke Leg er een briefje bij. Als ze het kunnen lezen dan zullen ze er zeker rekening mee houden. Katten zijn van goede wil.

Jef Is er echt geen groot nieuws?

Herman (aarzelend) Jaaaa. Er zouden twee boerderijen te koop staan. Met de boeren en al. Men zegt dat er een grote speeltuin, zo een soort Disneyland, zal gemaakt worden.

Jef Wie vertelt er nu zo'n leugens?

Lowieke Een boer is gelijk een kapitein op een schip. Als iedereen de boot verlaten heeft voordat die zinkt, moet hij nog eens naar de wc gaan. Kwestie van zeker te zijn dat iedereen weg is.

Jef En als een boerderij verlaten wordt?

Lowieke Dan moet de boer achter de laatste koe lopen en zich desnoods rechthouden met aan de staart te trekken.

Jef En wie is hier de boer?

Lowieke Diegene die 's morgens het spek bakt.

Jef (tot Herman) Zijn het geen leugens?

Herman Natuurlijk niet. Ben ik een leugenaar? Een leugenaar ziet zwart van het liegen. Ik eet hooguit spek dat een beetje zwart gekleurd is. (Herman droogt met een boterham de spekpan. Hij geniet van die laatste boterham) Alles is op. Ik ben fier op mijn eigen!

Lowieke Wat hebt ge nu weer gedaan?

Herman Alles helpen opeten. Voorkomen dat er weer afval was. Opgeruimd staat netjes.

Jef Voor ons mocht er wel iets overschieten. Deze middag moeten wij nog eten.

Herman Overschotjes zijn slecht voor de gezondheid. En de mensen worden er maar dikker van. Ongecontroleerde calorieën noemen ze dat op mijne radio.

Jef (recht) En nu moeten we gaan werken.

Herman Dan zal ik maar verder gaan.

Jef Wat?

Herman Gewoon wandelen.

Jef En als ge diarree krijgt?

Herman Er zijn grachten genoeg. Of moet ik eerst helpen afwassen? Ge moet het maar zeggen!

Lowieke Eigenlijk een goed idee.

Jef (tot Lowieke) Vorige keer bibberden zijn handen zo geweldig dat alle borden uit zijn handen trilden. Er was meer opkuis aan de gebroken borden dan aan de afwas zelf. (terwijl hij alles in de houten bak doet en alles opruimt)

Lowieke Ik zal het maar weer opknappen. (naar af met de afwas en alle voorwerpen, Jef wrijft over de tafel)

Herman (bewondert de werkwijze van Jef) Dat is tenminste ecologisch. De kruimeltjes voor de vogeltjes. (draait zich om) Iedereen moet eten! (maakt zich klaar om weg te gaan)

Jef En hoeveel is er waar van die leugens die ge vertelde?

Herman Ho, zo wil ik het niet! Er zouden twee boerderijen opgeëist worden. En ook een rij huizen. En waarom zou ik liegen?

Jef Weten ze in Brussel wel hoe erg het is om uw boerderij te verliezen?

Herman Dat interesseert hun niet. Stel dat ik morgen nog eens passeer, is er dan weer gebakken spek?

Jef We zien wel!

Herman (naar af, draait zich om, wijst met hand) Ik heb daarnet een mooi bloemkooltje gezien. Een heel mooi bloemkooltje. (geeft de vorm aan)

Jef Een bloemkooltje....(begrijpt het eerst niet, denkt na.) Ge moet eens wat beter Vlaams leren spreken! Een bloemkooltje...

Herman Een poppetje. Een schoon madam, als ge dat beter begrijpt. (hand omhoog, af)

Jef naar de staldeur, komt terug op vuile schop en verwijdert de aarde er van. Met een wetsteen wrijft hij over de scherpe kant van de schop om die aan te scherpen. De schop rust op de tafel waarop ze even daarvoor gegeten hebben.

Jef (terwijl hij de schop afkuist en scherper maakt) De Jean dat was een echte smid. Van vader op zoon. Als hij aan de blaasbalk trok dan zaagt ge dat aan de kleur van het vuur. En als het de juiste kleur had dan was hij geen smid maar een patisseriebakker. Plooien en nog eens plooiën . Net als het kneden van deeg. En wat was het resultaat? Een stevige schop, met een lange rechte rug. En als ge er op klopte dan had ge de klank van een klok. Van een oude zeis kon hij een schop maken waarmee ge de wortels van een boom kon oversteken. Maar, ja, De Jean is op een morgen niet wakker geworden en zijn zoons waren te verstandig om smid te worden en gingen studeren aan de universiteit. Op het kleine stukje grond waarop vroeger de smidse stond, staat nu een groot kippenhok, een appartementsgebouw wil ik zeggen. Als ik nu een schop moet hebben, dan ga ik naar de GB of de Gamma. Made in China of zoiets. Ze klinken als een fietsbel. Ik denk dat ze van een mengeling van ijzer met plastic gemaakt zijn. (wrijft met de nagel van de dikke duim van zijn rechterhand over het scherp van de snee van de schop, maakt een goedkeurend gebaar) Klasse. Daar kunnen we zelfs kalkoenen mee dood doen. (wil schop wegdoen, kijkt naar Lowieke die opkomt in tenniskleding)

Jef Wel, wat gebeurt er nu?

Lowieke Ik had twee mogelijkheden. Mijn spieren losweken in een bad met bruine zeep of gaan sporten.

Jef En wat zal het worden?

Lowieke Ik ga toch al in de richting van het tennisveld.

Jef Dat is goed. Jammer echter dat ge niet verder dan de toog van de cafetaria zult geraken. Maar als ge in uniform zijt dan drinkt dat gemakkelijker!

Lowieke Ene keer is dat zo gebeurd, maar normaal passeer ik in de cafetaria niet.

Jef En hoe zit het met de papieren van de boerderij?

Lowieke Een hele doos vol. Ik kan een duidelijk overzicht geven.

Jef Ik maak me wel wat zorgen. En de uitleg van Herman maakt alles nog slechter.

Lowieke Ge moet u geen zorgen maken, broertje! We slagen er ons wel doorheen. Wij stammen uit een ras dat overleeft.

Jef Zonder centen loopt ne mens niet ver.

Lowieke (denkt wat na, aarzelt, kijkt op uurwerk, beslist om de boekhouding te tonen, naar de keuken, draait zich om) Ga maar zitten: ik breng de schoendoos wel.

Lowieke af, naar keuken, Jef doet de schop weg en zet zich aan de tafel. Lowieke op met grote doos vol met papieren en hoofdzakelijk bierkaartjes waarop wat geschreven staat. Zet doos op de tafel.

Jef Ik dacht dat gij twee classeurs gekocht had. Om alles een beetje overzichtelijk te kunnen wegsteken.

Lowieke Ja, dat was de bedoeling, maar ik kan niet meer dan werken. En als ik moe ben moet ik rusten.

Jef Het probleem is dat gij moe wakker wordt. Normaal wordt ne mens uitgeslapen wakker. Fris als een kippetje dat gegeten en gedronken heeft. En geen haan in zicht.

Lowieke Of met koppijn. En zo is dat in mijn geval, meestal. Als ik koppijn heb dan is het alsof mijn hoofd een grote luchtballon geworden is en dat die over het land vliegt en mijn lichaam hangt daaraan vast. Het zweeft over de wijde vlakte. Zweeft.

Lowieke kapt de doos leeg op de tafel. Het is een heel doos met rommel, zelfs enkele elastieken en andere voorwerpen zitten er in.

Jef Verzorgde boekhouding.

Lowieke Meer moet dat niet zijn. Wat moet ge allemaal weten?

Jef Hoeveel schuld dat we hebben? Of dat we kunnen blijven leven? Overleven!

Lowieke Geen paniek broeder. Rustig zijn.

Jef Hoe zit het nu met de centen? Het gaat eigenlijk toch over onze toekomst?

Lowieke We blijven leven, broer. We blijven leven.

Jef Maar onze schuld, hoe zit het daarmee?

Lowieke Zijt nu toch eens kalm. Geen paniek!

Jef Godver...

Lowieke Luister. (haalt de rommel door elkaar en legt de bierkaartjes op een hoopje) Dat zijn de schuldbewijzen. Meer schuld is er niet.

Jef (tast aan de stapel kaartjes) Zoveel!

- Lowieke Ge moet de kaartjes niet tellen, maar de cijfertjes. En dat zal nog wel meevallen!
- Jef Wat is meevallen?
- Lowieke (neemt een stapeltje van de bierkaartjes vast, bekijkt ze en werpt de een na de ander op de tafel, terwijl hij met een zekere achteloosheid de getallen afleest) 50, 20,30,100, 400, 250, ..(werpt de rest op tafel) Ik zal eens naar de bank gaan voor de laatste afschriften. Vooral geen paniek, broer. Als de fruitoogst wat meevalt en de patatten lukken, dan kunnen we die bierkaartjes misschien weggooien.
- Jef De peren dan kan, maar de appels...daar geloof ik niet in. En die patatten... Gij met die Schotse patatten... Kon ge geen bintjes of record planten?
- Lowieke Morgen ga ik naar de bank en dan zien we wel.
- Jef Als gij nu ook eens tussendoor wat werkte We zouden een paar runderen meer kunnen vetmesten, en de kippen een nieuw hok maken. Meer kippen, meer eieren...
- Lowieke Als ge zo blijft zagen...(neemt alle papieren bij elkaar, alles in de schoendoos) Denk maar niet dat het voor mij plezant is de laatste tijd.
- Jef (kwaad) Zeker: ge kunt 's middags niet meer slapen van de stress.
- Lowieke Dat is te veel! Te veel, broer! (alles bij elkaar en vlug af)

Jef kwaad, zet zich aan de bank, hoofd tussen de gespreide armen.

Anja, een makelaar in immobiliën, op. Ze is gekleed als een danseres met korte rok enz. Ze heeft een héél klein radiootje bij. Ze zet hem op een bank, die in de buurt van Lowiekes venster staat en zet de muziek héél luid. Ze danst op de muziek (kan modern zijn, of ballet. Het is de keuze van de regisseur.

Jef hoort de muziek, hoofd terug neer. Dan hoort hij de muziek luider en ziet Anja. Hij volgt aandachtig de bewegingen van de dans.

Lowieke op in tenniskleding. Blijft in de deur staan. Kijkt naar de danseres. Naar de tafel toe. Zet zich naast Jef. Hoofd neer. Even zitten beide mannen met hun hoofd tussen hun handen aan de tafel. Dan heffen ze hun hoofd op, kijken naar de zangeres, bewegen wat met hun handen alsof ze de maat slaan. Wanneer ze beginnen echt mee te leven, stopt de muziek plots. De danseres blijft met gespreide armen staan, kijkt naar haar radiootje.

Anja Wat nu? Is dit een panne of sabotage?

Lowieke Pech! Gewoon pech!

Jef Een goei zaak: ge viel bijna van uw eigen voeten.

Anja Dat zou ik wel eens willen meemaken. Dansen is mijn leven.

Jef Ge hebt geluk. Ik dacht dat uw hart blokkeerde, maar het was dat muziekdoosje. Gooi dat maar weg: het doet niets dan krassen en piepen.

Lowieke Maar gij (naar Anja toe), gij kunt geweldig mooi dansen. Wat een charme!

Anja (naar Lowieke toe, geeft hem een kus) Dank u wel!

Lowieke Gij moogt nog eens een show komen geven. Liefst op het onverwachts. Maar het slot mag wat langer duren. Geweldig!

Anja Dat mijn radiootje het zo opeens op haar heupen kreeg. Petat boem en gedaan.

Lowieke Ik kan ook zingen of op een paar kookpotten trommelen.

Anja Laat maar! Ik ben uit het ritme nu. (kijkt rond) Wat hebben jullie een mooie boerderij hier. (kijkt rond, wandelt traag, nagezien door Lowieke en Jef)

Lowieke (naar Anja toe) En hoe ben je hier terecht gekomen? Wij wonen toch een beetje uit het dorp?

Anja Eigenlijk, ...zo een beetje verloren gelopen. En ook gefixeerd door dit prachtige gebouw. Ik dacht: op zo een binnenkoer moet mijn muziek mooi klinken. Vonden jullie het niet mooi? Die muziek is eigen creatie. Ik heb het beste van mezelf gegeven!

Jef (nogal nors) Wat komde gij hier eigenlijk doen?

Anja (kijkt verwondert naar Jef en dan naar Lowieke) Verloren gelopen, dat zei ik toch al? Mag ik nu niet van mooie gebouwen houden? Hebben jullie nu niets te drinken?

Jef Wie heeft er nu bij zo'n weer dorst?

Lowieke Whisky, of zoiets?

Anja Gewoon water. Zelfs van de kraan. Eigenlijk liefst van de beek. Fris. Pure natuur.

Lowieke Gewoon water dus. Van de kraan.

Anja knikt. Lowieke af. Jef voelt zich ongemakkelijk met zo een mooie vrouw in de buurt.

Anja (naar Jef toe) Zal ik nog een dansje opzetten?

Jef Dat muziekding is kapot.

Anja Desnoods doe ik het zelfs zonder muziek.

Jef Laat maar! (kijkt naar de andere kant)

Lowieke (op met elegante pas, met, bord waarop een kruik water en een glas staan) En hier zijn we dan met pure natuur.! (schenkt glas water in voor Anja die er van drinkt)

Anja Héérlijk.

Jef En nu ter zake of ...

Anja Wat bedoelt je?

Jef Wat ge eigenlijk komt doen.

Anja (wandelt rond) Ik ben onder de indruk van dit mooie gebouw. Verkoopt ge het niet?

Jef (lacht) Wat zegt ge?

Anja Ik wil dit gebouw kopen als mijn buitenverblijf. Of misschien wel als vaste woonplaats.

Jef Dit gebouw komt nooit te koop.

Anja Ik had gehoord dat er in de streek 3 boerderijen te koop staan.

Jef Dat kan zijn.

Lowieke Er staan maar vier boerderijen in dit dorp.

Jef Wij verkopen niet. Daarbij: wie zegt dat gij geld hebt? Genoeg geld?

Anja Mijn probleem toch?

Jef En verkopen is dan ons probleem. Weet ge, juffouwke? Weet ge wanneer een boer zijn boerderij verkoopt? Als hij de ene voet niet voor de andere kan zetten en geen opvolger heeft. En wij zijn nog springlevend. Ik zou zelfs nog een rap danske kunnen doen, met u. Maar gij zijt mijn type niet.

Aja Men had ons gezegd dat jullie in slechte papieren zitten. Financieel, bedoel ik.

Jef Geen enkele boer heeft liggend geld om een buitenverblijf te kopen in Spanje.

Lowieke Of in Zuid-Frankrijk.

Jef Ieder jaar is het een gevecht tegen de tijd. Plantgoed en zaaigranen en meststoffen. In het slechtste geval spreiden we de aankopen. Maar we verkopen niet.

Anja Ik dacht eens gezellig te kunnen praten. Met twee gezellige goed opgevoede heren. En als het kon: ook een mooie boerderij kopen. Waarom niet?

Jef Wij hadden geen bezoek verwacht. De factuur komt 's morgens en als er geen rekeningen zijn, dan komt hij niet binnen. Wij werken van 's morgens tot 's avonds en tussendoor eten we. Meer is er niet.

Anja Hebben jullie dan geen behoefte aan ontspanning? De spieren moeten toch terug in ruststand kunnen komen.

Jef Als we slapen dan slaapt ons heel lichaam. Ook de pezen en spieren. Maar van die fantasiespieren hebben wij niet.

Lowieke Alleen wat dor vlees en verschrompelde huid.

Anja Ik zou dat zacht en glad kunnen maken. Twee keer over wrijven en je ziet de zomer zo in je huid kruipen.

Lowieke Dat zou leuk zijn. (even in de richting van Anja)

Jef Het doktersbezoek is voorbij.

Anja Mijn kruik water is nog niet leeg.

Jef Met de rest doen we de afwas wel. En daarbij: de grachten staan deze tijd van het jaar vol water. Van hetzelfde merk.

Anja Ik ben gekomen met goede bedoelingen

Jef Dat zie ik. Neem ze maar terug mee.

Anja Wat?

Jef Die goede bedoelingen.

Anja Ik werk in een makelaarskantoor. Wij kopen en verkopen: huizen en alle andere gebouwen. (geeft kaartje aan Jef) Voor als je toch wilt praten over verkopen...

Jef Als we ooit willen verkopen dan steek ik eerst de boel in de fik. En de overschot verkopen we dan wel.

Jef neemt het kaartje niet aan. Anja geeft kaartje aan Lowieke. Die bekijkt het kaartje.

Lowieke (bekijkt kaartje) Mooie naam!

Anja (steekt radiootje in haar tas) Die heb ik van mijn moeder gekregen. Tot over een paar dagen. (steekt hand omhoog. Af langs weg links vooraan)

Jef Nooit terugkomen is de boodschap. (af naar de stal)

Lowieke (bekijkt handen) Ik zal ze toch eerst nog even moeten wassen. Anders klopt ik er naast.

Jef Als ge geen mooie vrouwen moet kussen dan moet ge uw handen niet wassen. Met zwarte handen kunt ge zelfs friet biefstuk eten. En na het eten zijn uw handen zelfs goed gewassen.

Lowieke Eigenlijk hadden we met dat vrouwtje toch eens moeten praten.

Jef Over verkopen?

Lowieke Ook, maar vooral over de prijs.

Jef Prijs?

Lowieke Ja, de prijs. Het kan nooit kwaad dat we weten hoeveel onze boerderij waard is. Stel dat we op een zwak moment toch zouden toegeven aan een verkoper...

Jef Dat kan niet. Ik heb geen zwakke momenten.

Lowieke Misschien moeten we een hypotheek nemen ...

Jef Nooit.

Lowieke Als overbrugging. We hebben het nu moeilijk, maar morgen gaat het misschien beter.

Jef Nooit!

Lowieke Misschien zullen we rapper op een appartementje wonen dan dat gij denkt. Het is zo gepiept men een mens.

Jef Nooit.

Lowieke Of in een rusthuis.

Jef Ik sterf op dit land. Hier ben ik geboren.

Lowieke Stel dat ik morgen een bloemkooltje tegen het lijf loop. Zo een pittig dametje... Ge komt dan rapper alleen te zitten dan dat ge denkt. En dn?

Jef Ik kom nooit alleen te zitten. Ik heb het paard nog en de koeien. Zelfs warmte van de dieren geeft mij geluk. En alleen zal ik dan mijn plan wel trekken.

Lowieke (naar Jef toe, vertrouwelijk, gemeente vriendschap, omhelst) Ik laat u nooit in de steek, broer. Als ik ooit een vrouwtje engageer dan moet ze eerst een examen afleggen. Koeienmelken en spekbakken en ...

Jef Bedankt! Bedankt, Lowieke!

Lowieke En nu ga ik naar de tennisclub.

Jef Drink er maar ene op mijn kosten, maar niet zat thuiskomen hé!

Lowieke af, links vooraan.

Jef (naar front zaal. Hij denkt na. Kijkt rond) Van vandaag op morgen kan alles veranderen. Als ik een kilo spek koop, dan ben ik nog niet zeker dat ik die zal kunnen opeten. Maar ze krijgen mij hier niet weg. Of de lucht zal op mijne kop moeten vallen. (korte pauze) Maar ik blijf boer zolang ik leef!

Einde eerste bedrijf

Tweede bedrijf

In de vroege namiddag

Lowieke komt met een grote plastieken wasmand van rechts vooraan op (de was heeft op de droogdraad gehangen). In de wasmand enkele hemden, twee gekleurde lakens en enkele handdoeken. Hij zet de wasmand in het midden van de binnenkoer, tegenover de open ramen van zijn slaapkamer, op de grond. Hij kijkt naar de wasmand, neemt een laken vast, koestert het (tussen die lakens zal hij met zijn liefke slapen en wat experimenteren). Legt laken zorgvuldig terug in de mand, kijkt naar zijn raam. Hij vindt dat de ruiten vuil zijn, denkt even na hoe hij die zal reinigen, neemt dan een van de handdoeken uit de mand, spuwt erop en wrijft ermee over de ruiten, Sleurt zelfs een bank korter bij zodat hij daarop kan staan om een vlek, hoog op een ruit te kunnen verwijderen. Ten slotte is hij tevreden. Met de handdoek in de hand, kijkt hij naar de tafel, waarop altijd wat etensresten liggen. Hij twijfelt of hij alles wel zal opruimen.

Lowieke Vroeger kon men op de vogels rekenen. Al hoewel die ook niet zo proper te werk gingen. Soms plaatsten zij hier en daar wel een handtekening. En er waren er die niet zo gemakkelijk te verwijderen waren. Maar de vogels zijn tegenwoordig aan het vrijen of nemen betaald verlof. Naar Spanje of andere warme landen.

Lowieke beslist om alles mooi netjes te maken. Wrijft eerst oppervlakkig over de tafel, bekijkt het nog eens en gaat dan zorgvuldiger te werk. Ten slotte is hij tevreden. Hij werpt de vuile handdoek bij de rest van de propere was, neemt de mand op en draagt die naar zijn slaapkamer, via de deur van de keuken. Voordat hij de keuken binnengaat, kijkt hij nog eens over de koer. Even later zien we dat hij de ramen van zijn slaapkamer wat verder opendoet en zo naar de binnenkoer kijkt. Hij sluit de ramen meer, bijna helemaal toe.

Jef komt uit het stal (hij draagt een pak koorden die gebruikt worden om strooi samen te houden eens het strooi gebundeld is. Deze koorden worden op de boerderij voor alles en nog wat gebruikt. Natuurlijk dat Jef ook iets anders mag doen.) en gaat naar rechts vooraan, af.

Lowieke op, (hij heeft een propere vest aangedaan) blijft in de keukendeur staan. Kijkt naar de binnenkoer. Hij haalt een stijve borstel uit de stal en begint daarmee hier en daar wat op te vagen. In het midden van de koer, tegenover zijn slaapkamer stopt hij met vagen. Neemt een brief uit een borstzak van zijn hemd en begint te lezen. Lowieke leeft mee in gedachten met wat hij leest. Het is een brief van een juffrouw die bij wijze van proef enkele dagen komt inwonen. Brief weg. Vaagt verder, maar zonder overtuiging.

Jef (op vanaf de tuin en de bijgebouwen, van rechts; kijkt naar Lowieke) Eindelijk toch wakker geworden. Vagen zonder stof te maken en toch alles opruimen is de kunst. (blijft staan) Ik eet straks een eierenkoek : zie maar dat het stof gaan liggen is want dat smaakt niet bij eieren.

Lowieke We kunnen ook binnen gaan eten....

Jef Alleen bij sneeuw of regen eet ik binnen. Onze vader at ook altijd buiten. Dat doet het eten beter verteren.

Lowieke Ge moogt een stukske van die eierenkoek voor mij laten.

Jef Dat moet ge maar met de kippen afspreken. (af, stal)

Lowieke Ik ben een beetje bang over hoe het zal aflopen. (vaagt verder)

Jef (met een pak koorden uit stal, blijft staan) Goe bezig! (af)

Lowieke Was het wel een goede beslissing? Eigenlijk: als alles goed is wilt men verandering? Waarom? (vaagt verder) Maar er is toch geen varken doodgedaan?

Lowieke (zet borstel weg)

Jef (Op, naar Lowieke toe) En wat heeft die sjarel van de bank verteld? (zet zich neer op de tafel met bank)

Lowieke (neemt papier uit borstzakje van hemd, neemt het papiertje van zijn vriendin , bekijkt het steekt het terug weg, neemt papiertje van de bank)

Jef Wat was dat ander papiertje?

Lowieke Dat? Gewoon een papiertje.

Jef Alle papiertjes zijn maar gewone papiertjes.

Lowieke Dat, dat ik bezoek mag verwachten.

Jef Van iemand van het leger of zo? Of van het college?

Lowieke Ik moet het nog eens goed bekijken.

Jef En daarom moest alles een beetje netjes zijn? Opgeruimd staat netjes, zegt men.

Lowieke De laatste tijd voel ik in mij een drang om netheid te bevorderen. Opgeruimd staat netjes, niet, broer? Vorige maand heb ik ook alles opgeruimd.

Jef Vorige maand?

Lowieke Ja.

Jef Dat is een maand geleden?!

Lowieke Daarom heb ik het vandaag terug opgekuist

Jef En wat staat er op dat papiertje dat ik wel mag lezen?

Lowieke De baas was er niet.

Jef Dat ken ik. Voor een belangrijke klant is de baas er altijd, zelfs al moet die van achter een paar computers tevoorschijn komen.

Lowieke (bekijkt het papiertje) Er staat eigenlijk niet veel op.

Jef En wat heeft hij dan gezegd?

Lowieke Het was een zij, broer. Een vrouw.

Jef En wat wist ze te vertellen?

Lowieke Niet veel. Dat is het probleem.

Jef Bij een vrouw moogt ge nooit lager dan haar ogen kijken. Want daar begint de miserie. En daarom weet ge niets te vertellen. Zakelijk blijven, is de boodschap.

Lowieke Ja, ze kon het goed uitleggen. Ze heeft verteld van de bankencrisis en het vertrouwen dat er moest zijn tussen klanten en de bank.

Jef Dat stond 5 jaar geleden al in de gazet.

Lowieke En gij leest nooit een gazet.

Jef Heeft zij een voorstel gedaan?

Lowieke Een voorstel? (denkt aan iets anders dan iets dat met de bank te maken heeft) Neen, neen .

Jef Wat staat er dan op dat papiertje? Geef hier! (bekijkt papiertje, leest traag) Het adres van de bank. (leest afwezig) Kerkstraat 24. Dat wist ik al. (legt papiertje op de tafel) Geweldig.

Lowieke Ze was zeer bereidwillig en heeft onze rekeningen helemaal overlopen. Ja, het is te doen, zei ze.

Jef Wat?

Lowieke We zitten in een dip, zei ze. We moeten proberen er zo vlug mogelijk uit te komen.

Jef Dat weet ik al sinds dat gij die Schotse patatten geplant hebt. Als de runderen wat in prijs stegen, dan was dat dipje vlug genoeg weg.

Lowieke Een dipje is toch geen ramp?

Jef Neen. Dat valt best mee. Als ge er uit geraakt. Anders verzuipt ge. Ge weet toch dat ge in een emmer water kunt verzuipen? En een emmer is niet groot, hé!

Lowieke Ja, maar dan moet ge wel met uw hoofd boven die emmer komen hangen en mag uwe kop niet te dik zijn. Zo groot is een emmer nu toch ook weer niet.

- Jef Ik weet nu genoeg. Ge weet niets.
- Lowieke Jawel. De bank zal ons een soort krediet geven dat ze ook aan handelaars geeft. Bij winkeliers noemen ze dat kaskrediet. Het dient om de tijd tussen levering en verkoop te overbruggen. En er staat eigenlijk geen tijd op.
- Jef En wat is er dan verdacht aan dat systeem?
- Lowieke De interest, misschien. Alhoewel dat nog wel meevalt.
- Jef Interest die ge aan de bank moet betalen, valt nooit mee. Zelf krijgt ge bijna niks op uw spaarboekje en zij rekenen 5 keer zoveel.
- Lowieke Maar ze doen dat met de glimlach. En dat is aangenaam
- Jef En gij zijt uw geld kwijt. Ik zal met de baas eens gaan klappen. Met een vent kunt ge beter resoneren.
- Lowieke Het is een zij, broer. De banken zijn de laatste jaren vervrouwelijkt. Meer vrouwen dan mannen brengt rust ik het duivenhok.
- Jef Daar heb ik geen schrik van.
- Lowieke Zolang ge maar niet lager dan de ogen kijkt. Met vrouwen weet ge nooit.
- Jef Sommige venten zijn geen haar beter. Ik kan er van genieten!
- Lowieke Van wat?
- Jef Van de bloesem van appels en peren. Wat een bloemenpracht, en wat een fruitdracht! (recht) Ik ga naar de bank.
- Lowieke Breng een pistoletje mee van de bakker!
- Jef Pas goed op de eigendom! (af)

Lowieke leest de brief nog eens, is duidelijk zenuwachtig. Doet wat speeksel aan zijn vingers, wrijft ermee door zijn haren. Gaat voor het glas van de ramen van zijn kamer staan, wrijft met zijn vingers nogmaals door zijn haren, schikt de kraag van zijn hemd. Wacht nog even, kijkt naar de weg naar het dorp, gaat dan zenuwachtig naar binnen

Een kort streepje muziek en dan is Annemie daar.
Een blok Nederlandse natuur. Korte rok, overdreven make-up. Kleed, schoenen en haartooi passen zeker niet bij elkaar. Daar ze zwaar gebouwd is kan ze niet zo soepel gaan. Ze blijft in het begin van de koer staan. Kijkt rond.

Annemie Hallooooo (de laatste o's worden sterker en hoger in toon uitgesproken)
Hallooooo!

Alleemie Hallooooo! Ik ben hier!

Lowieke (off) Halloooo! En ik ben hier.

Annemie Halloooo!

Lowieke (verzorgd, op, blijft in de deuropening van de keuken staan en ziet Annemie.)

Annemie Ik ben ... Annemie! De Annemie!

Lowieke (bekijkt Annemie, is ontgoocheld, had een ander model van vrouw verwacht) Ja, Annemie.

Annemie Mijn brief, weet ge wel?

Lowieke Ja, heerlijke brief!! (stap in de richting van Annemie) Ik wist dat ge Nederlandse zijt. (geeft haar een hand, zonder veel enthousiasme)

Annemie Heerlijk, niet? (korte pauze) Maar ge wist niet dat ik een vol slank model heb. Alles erop en eraan, meer moet dat toch niet zijn. (toont zo een beetje van wat ze allemaal in huis heeft) Gij zijt blij dat ge mij ziet, maar toch niet héél blij, is het dat wat ge wilt zeggen?

Lowieke Welkom, Annemie. Welkom in onze nederige woning.

Annemie Het is mooi dat ge naast al die koeien nog plaats hebt voor ons Annemie.

Lowieke Hartelijk welkom!

Annemie Dat doet Annemie héél hartelijk veel plezier. Ge weet toch dat Nederlandse mensen héél hartelijk zijn en graag als gezellige mensen worden verwelkomt.

Lowieke Ik kan me dat voorstellen.

Annemie Ge zijt al een beetje van de schok gekomen? Gij hebt nog niet veel vrouwen gezien, veronderstel ik. Altijd maar die koeien en zo? En vooral de achterkant.

Lowieke Hebt gij die brief geschreven?

Annemie Neen, neen! Dat doet de administratie!

Lowieke Dat versta ik niet. De administratie? Wie is dat?

Annemie De vzw schrijft die brieven.

Lowieke De administratie, de vzw, wat is dat allemaal?

Annemie Gij hebt geschreven naar een bureau waar dagelijks tientallen brieven terechtkomen van mensen die een partner zoeken. De administratie zoekt met een computerprogramma uit wie het best bij elkaar zou kunnen passen. En zo ben ik hier dan terecht gekomen.

Lowieke Zou dat kunnen dat ik andere normen aanleg dan die administratie?

Annemie Ja, en daarom is er een proefperiode voorzien. Je hebt zelfs recht op meerdere kandidaten. Maar ik zal zeker voldoen aan al uw normen.

Lowieke Ik dacht dat dat maar een gewoon contactpunt was. Een soort brievenbus. Nu is dit een echte commerce.

Annemie Niets is gratis.

Lowieke En wat zou dat dan kunnen kosten?

Annemie Niet veel. Voor 10.000 euro zult ge al alles betaald hebben.

Lowieke Tienduizend euro?

Annemie Maar het kan ook goedkoper.

Lowieke Voor een tweede keus model zeker,

Annemie Dat moet ik eens op het bureau vragen. Ik weet niet goed hoe dat in mekaar zit. Ik kan ze met mijn gsm altijd bereiken.

Lowieke Zo dringend is het niet. Ga maar zitten. Ik heb u toch al gezegd dat ge héél welkom zijt? (Annemie knikt, gaat zitten op de bank die onder het raam van Lowiek's slaapkamer staat; Lowieke gaat zitten op de tafel/bank.) Eigenlijk zouden we toch wat knusser bij elkaar kunnen gaan zitten. En een zontje moet toch ook kunnen?

Annemie Zeker! Als het daar bij blijft. (Lowieke wil al naar Annemie toe) Ho! Niet zo vlug. Eerst moeten er nog basisvoorwaarden voldaan worden.

Lowieke Ja, en wat zijn dat? Moet ik mijn handen eerst wassen?

Annemie Gij moet mij eerst veroveren!

Lowieke En hoe doe ik dat?

Annemie Ik weet het zelf niet. Ik moet het zelf nog ervaren. Maar begerige blikken wil ik toch zeker zien. Kleine vlammetjes die overspringen.

Lowieke Geen open vuur hier op de boerderij. Alles staat zo in de fik.

Annemie Ge kijkt toch met andere ogen naar mij dan naar de facteur?

Lowieke Da facteur komt maar eens in de maand Als hij dorst heeft. Moete ik voor u niets te drinken halen?

Annemie Heel vriendelijk. In dit stadium van de relatie neem ik geen drinken of eten aan. Ik heb zo eens pech gehad, bij een vorige prospectie. Ik was bijna

gedrogeerd en dat moet je ten allen tijde voorkomen. Seksmaniakken zijn echt een pest.

Lowieke Dat is mooi! Voor wie aanziet ge mij?

Annemie Alle mannen zijn het zelfde.

Lowieke Ja?

Annemie Als ze gezond zijn. Zelfs als ze half dood zijn, zitten ze vol verlangen.

Lowieke Seks komt bij mij op de tweede plaats.

Annemiea Dat is maar goed ook. Als onze overeenkomst ingeleefd wordt dan is het voorzien om eventueel seks te hebben tussen 10 uur 's avonds en 10.30 uur. Op een half uur moet het kunnen. Ik heb toch ook recht op een beetje nachtrust? En alle dagen kan ook niet. Ge zult een planning moeten opstellen.

Lowieke Amaai!

Annemie (sussend) Ik ben wel meegaand. Alles wordt niet opgeschreven.

Lowieke Zijn er nog van die dwingende reglementen?

Annemie Eigenlijk zijn er nog veel reglementen. Maar je hoeft nog niet alles in een keer van buiten te leren. Zachtjes maar zeker. Er moet stijl in je leven zitten. Natuurlijk dat ik wat zakgeld moet hebben. Liefst een stevige som. En natuurlijk hou ik mij aan dit bedrag. Zeker. Over jaarlijks verlof in de warme oorden zullen we later spreken. Wat vanzelfsprekend is, kan later nog aan bod komen. Nachtrust en zakgeld zijn belangrijker.

Annemie (recht, kijkt rond, wijst naar de koeienstal) En dit is de koeienstal, vermoed ik (Lowieke knikt, ze wandelt rond) De keuken? (Lowieke knikt) En dit zijn de slaapkamers. (kijkt wat korter bij) De ruiten zijn onlangs nog gereinigd. Mooi! Zal ik binnenin eens gaan kijken?

Lowieke Geen probleem. Zal ik meegaan?

Annemie Liefst niet. Ik wens bij een eerste kennismaking niet gecompromitteerd te worden met bepaalde toestanden.

Lowieke Daarbij het is nog geen 10 uur. Ik wil u geruststellen: als ik niet gestimuleerd word, kan ik niet feestelijk overkomen.

Annemie Alles op zijn tijd. Parijs en Brussel zijn niet op een dag gebouwd.

Lowieke Maar met de TGV liggen ze toch niet zo ver van elkaar als het lijkt.

Annemie Welke is uw slaapkamer?

Lowieke (wijst naar zijn slaapkamer) Zal ik even meegaan?

Annemie Bedankt! Geniet maar even van de gezellige zon. (via keuken naar binnen)

Lowieke (wilt eerst meegaan, bedenkt zich, kijkt haar na, zet zich op de bank) Waar ben ik aan begonnen? Ik dacht gewoon aan een gesprek over eigen hobby's en ja, misschien ook wel een beetje over serieuze zaken. Maar de rest moet toch groeien?!

Herman (op, blijft kijken, kijkt naar Lowieke) Het is de moeite, hé!

Lowieke Ha, dag Herman.

Herman Ik heb ze daar straks gezien. Is dat allemaal voor u alleen?

Lowieke (naar Herman toe) Herman, ge komt echt ongelegen!

Herman Nu er eens iets te zien is.

Lowieke Echt! ...

Herman Als er een koe moet kalven, ben is gewenst omdat er dan te werken valt, maar als er eens iets te **zien** valt...Ik heb het al verstaan. Als straks de kust veilig is...

Lowieke steekt hand omhoog bij wijze van groet aan Herman. Herman af.

Annemie (vanuit het raam van de slaapkamer van Lowieke dat ze wat verder opgeduwd heeft) Is dat uw kamer?

Lowieke Ja, ik slaap daar toch.

Annemie En wat wakker liggen ook zeker? Wat stinkt dat hier! In zo een stal kan ik niet slapen. Zelfs niet wakker liggen. Of ge dat raam opent of toelaat: de reuk blijft.

Lowieke Ge ziet toch dat men hier een vrouw mankeert? Een vrouwenhand die wilt werken!

Annemie Dat is werk voor de ontsmettings- en opruimingsdienst. (zet raam helemaal open en verwijdert zich van het raam)

Lowieke Straks heb ik al een verkoudheid. Een goed begin. Wat is nu de meerwaarde van een vrouw in huis? (Zet zich op een bank)

Annemie (op, kijkt rond) Hier heeft de wereld vijftig jaar stilgestaan. Als er al ooit beweging was. En die broer van u: is die beter? Kijk, Lowie, ik wens een

vrijer. Wie dat is, is niet belangrijk. Als er maar bedrijfszekerheid is. Ja, hoe zit het met de centen hier?

Lowieke Alles kits hier.

Annemie Wat bedoelt ge hiermee?

Lowieke (een beetje wrevelig) Ge ziet toch ook dat we hier goed leven?

Annemie Aan de afwas heb ik dat gezien. Maar die kan ook van vorige week zijn.

Lowieke En mag ik nu ook eens een vraagje stellen?

Annemie Natuurlijk.

Lowieke Hebde gij zelf wat centen en hoe graag werkt gij?

Annemie Twee vragen.

Lowieke Hebde gij een voorraad centen voor slechtere tijden?

Annemie Ik ben al op meerdere plaatsen op prospectie geweest, maar nergens sprak men over geld.

Lowieke Ik zal het anders vragen: zijt gij vrij van schulden? Onbelast?

Annemie Wie heeft er nu schulden in deze tijd?

Lowieke Geld genoeg dus. O.K. Ik geloof u. En welk werk doet ge het liefst.

Annemie Werken? Kijk, Lowie! Werken is zoals wakker worden. Ik word niet wakker omdat ik aan werken denk. Als ik wakker word, dan denk ik aan eten en later zien we wel.

Lowieke Huishoudelijk werk en zo... Ja, dat doet iedere vrouw graag. Ik begrijp dat. Het gevecht voor de frisse reuk in huis, zullen we maar zeggen.

Annemie Hebt ge nog vragen?

Lowieke Vanaf wanneer wordt er gekust, en zo...

Annemie Eens we daar aan beginnen dan houdt het niet meer op. Maar kindjes komen er niet meer. Ik moet een beetje aan mijn lijn denken.

Lowieke En wat is nu het antwoord? Ik brand van verlangen...

Annemie Dat is goed. Hou het warm. Alles op zijn tijd.

Lowieke Tot hoelang blijft ge hier, vandaag?

Annemie neemt klein notaboekje uit haar tas en een kleine balpen en noteert het een en ander. Ze kan ook op verschillende blz. iets noteren, dat maakt meer indruk op Lowieke.

Lowieke En worden er punten gegeven?

Annemie (lacht, steekt boekje en balpen terug in handtas) Ik geef alleen goede punten. (zij monstert Lowieke) Ik moet nu eerst met mijn mentor spreken en delibereren. Eens we van start gaan is er geen houden meer aan.

Lowieke Dat belooft!

Annemie Leer al maar wat handige truckjes en vooral: regelmatig uw handen wassen. En als ik het nogmaals zeggen mag: ik verafschuw die zwarte randen aan de nagels van uw handen. Dat is zo een beetje mijn dada!

Lowieke En wanneer komt ge terug?

Annemie Het is mijn mentor die dat allemaal in de hand heeft. Kortelings, als ik terug mag komen van de administratie. Er zijn dan wel wat kosten te betalen, maar dat is miniem ten opzichte van het eeuwigdurende voordeel en genot. (kijkt op uurwerkje) Leuk! Tot ziens! Dag, Lowie! Spaar al maar wat! (wuift met een hand totdat ze afgaat – links vooraan).

Lowieke (zet zich, recht, kijkt rond, kijkt naar zijn raam, bekijkt zijn gezicht, blijft even voor het raam staan)

Herman (op, kijkt naar Lowieke, schudt met hoofd, zet zich neer op de bank met tafel. Steunt op zijn ellebogen, kijkt naar Lowieke)

Lowieke (terwijl hij naar de ruiten kijkt) Was het wel zo een goed idee?

Herman (zachtjes) Neen.

Lowieke (draait zich om, ziet Herman, lacht) Zijt ge hier al een tijdje?

Herman Dat zou ik aan mijn ellebogen moeten vragen

Lowieke Hebt ge ze gezien?

Herman Ze? De madonna van de woestijn? Daar kunt ge toch niet naast kijken? Er is materiaal genoeg. Akkoord: alles is juist gedoseerd, maar er is veel meer dan een man kan verwerken! En daar komt het toch op aan!

Lowieke Liefde is toch veel meer dan een “massa bewerken” Het moet van binnen zitten. In het hoofdje en niet met de handen alleen.

Herman Als ge altijd op uwe duim moet zuigen dan zijt ge ook ver van huis.

Lowieke Alles moet groeien. Ik vind dat er wel werk mee te maken valt.

Herman Mijn mama zei altijd dat een vrouw graag moet werken in de keuken. Om te beginnen.

Lowieke Ze heeft nog geen kans gehad om haar examen af te leggen. Ze heeft toch al laten verstaan dat ze een ontwikkeld reukorgaan heeft. Mijn slaapkamer stinkt, zegt ze. Ik vind het ook dat er een reukje zit, maar hoe werkt ge dat weg. Als ze het verschil tussen dreft en javel kent dan is ze al een heel eind opgeschoten Het komt wel goed! Hebt ge dorst?

Herman Ik heb altijd mijn fleske spa bij (toont flesje dat nog half vol is, en steekt het terug weg) Maar ik heb een serieuze vraag.

Lowieke Vooruit er mee!

Herman (wijst naar vooraan rechts) Die Schotse patatten daar, die hebben toch zo'n rare kleur... Is dat wel gezond?

Lowieke Dat zijn geen Schotse patatten. Vijf jaar geleden waren dat Schotse patatten. Ik heb kruisingen uitgevoerd Dat zijn patatten Lowieke.

Herman Maar die zien er niet zo gezond huid. Er zitten precies beestjes op.

Lowieke Goed opgemerkt. Maar meer zal ik niet vertellen Als het lukt dan zal ik héél tevreden zijn.

Herman Ge had beter heel dat veld vol met maïs gezet. Nog wat subsidies van Europa en ge zit er goed mee. Hopelijk zijn ze eetbaar! Die patatten Lowieke

Lowieke Dat hoop ik ook.

Herman En wat zegt uw broer er van?

Lowieke Hij is al een tijdje op rijst overgeschakeld. Rijst met hotdog.

Herman Dat is de ondergang van de boerenstiel

Lowieke Ge hebt gelijk. Ik moet nog wat gaan doen in de keuken. Ge vindt dat toch niet erg?

Herman Doe maar. Ik zit goed. (Lowieke naar de keuken, af)

Jef (op) Het is precies dat deze berg hoger wordt.

Herman Alle bergen worden hoger, ieder jaar.

Jef Dat peis ik ook.

Herman Natuurlijk dat ook onze beentjes ieder jaar korter worden. Het zijn niet alleen onze schoenen die verslijten, ook het smeersel tussen onze gewrichten droogt op, peis ik.

Jef Als dat zo blijft doorgaan dan moet ik ook hoge hakken dragen, zoals de vrouwen. (zet zich op de bank)

Herman Ik ben langs de appelbomen gekomen.

Jef Het ziet er goed uit, dit jaar.

Herman Dat patattenveld ziet er niet goed uit.

Jef O, Lowieke zijn patatten! (stilletjes) Dat is een uitvinding van hem. Een wereldprimeur.

Herman Zo primeur ziet er zijn gewas toch niet uit. En de naam Lowiekes patatten is ook een beetje simpel, vind ik.

Jef Hij amuseert zich er mee. Vorig jaar heeft een bekende kok uit Brussel twee zakskes patatten Lowie komen halen.

Herman En heel Brussel zat met diarree.

Jef Neen, neen. Dit jaar komt die kok terug. Hij heeft al een paar keren gebeld, maar ik heb het nog niet tegen Lowieke gezegd. Het zou naar zijn kop kunnen slagen. Weet ge wat die kok zei? Dat we maar eens in zijn restaurant van die patatten moesten komen proeven. Menu speciale patatte Louis.

Herman Alleé zeg! Ja, in Brussel zijn ze soms zotter dan zot.

Jef Die kok vergeleek die patatten van Lowieke met “veredelde asperges”. Straf hé!

Herman Ik lust geen asperges. Bloemkool tot daar nog aan toe. Maar liefst witte kolen met van die witte saus. Maar er mogen geen klonters in zitten.

Jef Weet ge dat Lowieke dikke boeken leest over patatten en al wat ge maar kunt bedenken. 't Is al patat wat de klok slaat. Ik laat hem maar doen.

Herman Hij heeft anders niet veel.

Jef Neen, en hij amuseert zich er mee.

Herman Voor een blokkendoos is hij wat oud.

Jef En de blokskes zijn wat klein.

Herman Och! Ja, heeft hij geen liefke of zoiets?

Jef Een liefke?

Herman Ik peis dat zo maar.

Jef Dat kan. Ik weet dat hij de laatste tijd veel met zijn patatten bezig is.

Herman Ik weet niet of ik goed gezien heb, maar daarstraks heb ik hier iets roods gezien. Heel representabel. Veel materiaal.

Jef Ja?

Herman Maar nu is ze al weg. Ze is niet lang gebleven.

Jef Misschien iemand die de weg is komen vragen? Dat gebeurt wel meer.

Herman Ik peis dat er meer aan de hand is.

Jef Hij is verstandig genoeg en heeft de jaren.

Herman Stel dat hij een vrouw laat inwonen. Iemand die lekkere soep kan koken...

Jef Zo een wortel van het veld is vele gezonder en goed voor de tanden. Ik lust geen soep.

Herman Dat is maar bij wijze van voorbeeld. Een lekkere pruimentaart, is toch ook lekker?

Jef (recht) Ik lust ... ik ga eens naar de koeien kijken. Ik zie dat zo als er iets mankeert. (tot Herman) Ge moogt blijven zitten, Herman. Rust nog maar wat uit.

Herman Ik moet mijn voeten nog eens een beetje roderen. Misschien dat ik morgen een voettocht over de drie heuveltjes doe. En dan mogen ze niet blokkeren.

Jef Wat?

Herman Mijn voeten, natuurlijk!

Jef Ja. Zo is het.

Herman Ik ga nog eens langs de boerderij.

Jef De boerderij?

Herman Ik bedoel de boerderij aan de watermolen. Fons is ook een gezellige kerel!

Jef Allee, tot ziens dan! (Jef naar richting stal, Herman naar het dorp. Af links vooraan. Als Herman weg is, zet Jef zich terug aan de tafel en haalt papieren uit zijn zak. Bekijkt de papieren van de bank. Roept) Lowie! Lowie!

Lowieke (verbaasd op) Wat?

Jef De schoendoos!

Lowieke (af en vlug op met de schoendoos met financiële papieren; waaronder de bewuste bierkaartjes. Zet doos op de tafel, kapt door om, alle papieren op de tafel. Lowieke legt de bierkaartjes bijeen.)

Jef De bank...

Lowieke Dat zijn zeerovers. Die gaan altijd met ons geld lopen.

Jef Nu zal dat niet meer kunnen!

Lowieke Hebt ge ze een pootje gelapt?

Jef Neen.

Lowieke Wat dan?

Jef Er is geen geld meer. Een diepe put. Als ge nu een nieuwe schup zou nemen en proberen een héél diepe put te maken, dan geraakt ge nooit diep genoeg. Zo diep is onze put geworden.

Lowieke In zo een put kunt ge verzuipen. Na één meter hebt ge hier soms al grondwater.

Jef Het gaat hier niet over ne put met water, slimmeke.

Lowieke Over bierkaartjes, daar gaat het over!

Jef (recht) De vraag is: hoe is het zover kunnen komen? Toen ons moeder als laatste overleed, waren er nog twee spaarboekjes, met nog wat centen. Er waren ook nog wat aandelen en kasbons, maar alles is weg. En gij moet dat geweten hebben. En dan heeft men een put gegraven.

Lowieke Die van de bank graven vlug en hebben rap een diepe put. En die hebben geen grondwater te verwachten.

Jef Ge had mij moeten verwittigen dat er een ramp dreigt. Een ramp! Broertje!

Lowieke Ge had dat toch ook kunnen weten. Hebt ge dan nooit de dagafschriften bekeken? We stonden onder nul. Zo heb ik die papieren moeten verkopen.

Jef De erfstukken van ons moeder!

Lowieke Denkt gij dat ik dat voor mijn plezier gedaan heb? Het is een ramp voor ons alle twee. Wij zitten samen in een put.

Jef En hoe geraken we er uit? Hoe voorkomen we dat onze boerderij verkocht wordt? Onze boerderij, broer! En wat gebeurt er met onze koeien! Met Belle en Els?

Lowieke Wacht efkes, broer! (af en terug op met twee flesjes spuitwater – of cola)) Laat ons eerst eens drinken en rustig worden.

Beiden drinken.

Jef Het madammeke van de bank was nochtans vriendelijk.

Lowieke Tegen mij zijn ze altijd vriendelijk.

Jef Ze was nog familie van ons overleden moeder, zei ze. Ze hoopte dat we uit de put zouden kunnen komen.

Lowieke Zo zijn ze allemaal van de bank. We hebben in de achterkeuken nog een paar oude kasten staan.

Jef We verkopen niks, Lowieke! Niks. We gaan harder werken. Alle twee!

Lowieke Met werken is het niet te doen.. Werken is goed voor de spieren, maar dat brengt niet genoeg geld in de schuif.

Jef Misschien een soort gastenkamers. Voor de mensen uit de stad die de boerenstiel genegen zijn. Eten en drinken en een beetje willen meewerken. En eens graag een echte boerderij zien

Lowieke Met de echte boerenstiel kennismaken.

Jef Het gaat niet om die toeristen maar om de centen die ze achterlaten.

Lowieke Wel, ...die madam die ons huis wilde kopen, misschien kan die ons wel raad geven.

Jef Daar geloof ik niet in. Wie zou zich arme boeren bezig houden?

Lowieke Ge hebt de papieren uit de schoendoos nog niet eens bekeken? Er zitten nog enkele kasbons in en geld dat we uitstaan hebben bij die andere bank.(hij geeft enkele papieren aan Jef, die de papieren bekijkt)

Jef (lacht, legt de papieren een voor een op de tafel) Dit hier (bekijkt) is goed voor twee bakstenen. Dit (bekijkt langzamer) voor een raam, met scharnieren maar zonder ruiten. En dit (bekijkt een ander papier) is goed voor een deur in de grondverf.

Lowieke Gij lacht er maar mee.

Jef Dat is niks, manneke! Duizenden euro's, daar gaat het over.

Lowieke Hoe is dat mogelijk?

Jef Goei vraag, Lowieke! Goei vraag.

Lowieke Hoe geraken wij er dan uit?

Jef Uit die put? Niet. We gaan gewoon verzuipen. De boel zal onder ons gat verkocht worden. Ze zullen alles aanslaan. Tegen een datum, binnen enkele weken, gewoon op straat gezet worden. En waar ge met uw spullen blijft, dat interesseert die heren niet.

Lowieke Die van de bank zei toch dat ze nog familie was?

Jef Een bank heeft geen familie.

Lowieke Als ze wilt dan kan die toch iets doen? Alles zo een beetje op een lange baan schuiven en ondertussen was dan de appeloogst en de peren binnen. Maar veel zal zij ook niet kunnen doen. Daarbij: de wet is de wet. Wie niet betaalt...

Jef Zo is het.

Lowieke De wet is gelijk een patat. Als ge hem schilt dan krijgt hij een andere kleur. Ge zijt nooit zeker van welke kleur er overheerst. Hoe ge behandelt zult worden. De wet is alleen goed als ge aan de juiste kant staat.

Jef We moeten alles een beetje op ons laten afkomen. We hebben het niet in de hand. Maar, broer, we gaan ons niet gewonnen geven!

Lowieke We vechten tot de laatste snik, broer! (omhelzen elkaar)

Jef Hier leefden onze ouders

Lowieke In het slechtste geval slagen we alles kapot voordat we met kar en paard de wijde wereld intrekken.

Jef Doe de schoendoos weg en leg (wijst naar de nieuwe papieren van de bank) die spullen er bij. Voor het nageslacht. (naar de stal, af)

Lowieke (doos in hand) Het logboek van het zinkende schip. (af en even later terug op)

Anja (op met foto toestel in de hand)

Lowieke Gij zijt veelzijdig. Dansen en nu foto's maken.

Anja Ik heb mijn muziekdoo's niet bij. Maar als gij wilt zingen...

Lowieke Ik zing alleen klassiek. Meestal lage tonen.

Anja Daar kan ik niet op dansen. Bij lage tonen geraak ik niet van de grond.

Lowieke Ik zal hier en daar wel een stoempke geven

Anja Gij blijft overal met uw handen af.

Lowieke Zo maar een stoempke geven.

Anja Ge moet de maat houden en het ritme. Laat maar zo!

Lowieke Ik was er zo op verlekkerd.

Anja Bijt maar eens goed op uw tong. Een beetje gevoel hebben kan geen kwaad.

Lowieke En waarvoor dient die fototrekkerdoos?

Anja Dit is maar een gewoon ding. Mee van de goedkoopste die ge kunt kopen. Maar, het marcheert.

Lowieke En waarom komt ge hier foto's maken?

Anja Die van de bank, Sofie, heeft mij dat gevraagd.

Jef (op van koeienstal) Hoorde ik het woord bank?

Anja Sofie van de bank is een vriendin van mij. En die vroeg om wat foto's te willen maken van deze boerderij.

Jef En waarvoor dienen die foto's?

Anja Dit is toch een oudere boerderij? Mooie baksteen.

Jef De bank wil ons boerderij verkopen. We kunnen onze schulden niet meer betalen.

Anja Ik dacht het al. Dat is spijtig. Ik had al een tijdje geleden gehoord dat er twee boerderijen zouden moeten plaatsruimen. Ja, dit is spijtig.

Jef Meende gij dat? Gij werkt toch voor een immobiliënkantoor. Kopen en verkopen. Mensen die uit hun huis gezet worden, wenende kinderen en mannen die het niet meer zien zitten....En tussendoor wat onnozele foto's maken. Leuk werk.

Anja Ge ziet dat verkeerd. Ik doe niks. Ik onderga alles zo een beetje als iedereen.

Jef Niemand heeft ooit iets gedaan. Alles marcheert altijd van zijn eigen. (zet zich) Maak maar schoon foto's. (hoofd tussen armen op de tafel)

Lowieke Alleen buiten foto's maken. Mijn kamer riekt niet zo fris en ...

Anja Ik zal niet inzomen. (maakt meerdere foto's, Lowieke kijkt toe, Jef met armen op de tafel)

Jef De boerderij wordt verkocht. Geen genade.

Anja Ik heb er van gehoord. En de bazin van de bank is nog een beetje familie van jullie, geloof ik. Sofie kan daar niets aan doen.

Jef (hoofd recht, wandelt voorbij de tafel) Och! Ne gendarme die vroeger zelfs zijn eigen moeder opschreef omdat het achterlicht van haar fiets niet brandde, dat was ook zo iets!

Anja (bekijkt de foto's in het fototoestel, is tevreden, naar Jef toe) Als ik iets kan doen...

Jef Ons gerustlaten. Gewoon, gerustlaten.

Anja (klopt Jef op de schouder) Als ik u kon helpen dan kocht ik deze boerderij zelf. De boerenstiel heeft mij altijd aangesproken.

Jef De boerenstiel is werken. Zwarte poten... (toont zijn handen)

Anja En denkt gij dat ik daarvoor te lui ben? Omdat ik nu bureauwerk doe.? Hoe kan het dat gij dit niet hebt zien aankomen? Met werken alleen komt ge er niet.

Jef Gij weet het!

Anja Als ge ziet dat de zwarte kous mindert, dat de bank in het rood komt, voelt ge dan niets?

Jef Ons moeder zei altijd dat ge met werken boven water bleef drijven. Ge moest niet kunnen zwemmen. Werken en meer hoefde niet.

Anja Ge moet uw moeder de schuld niet geven. Jullie hebben vergeten te rekenen. 't Is niet dat extra stuk spek dat ge 's morgens kunt eten waardoor ge failliet gaat, maar door te weinig inkomsten.

Jef Gaat gij ons zeggen hoe we moeten boeren? Ge hebt nog nooit een achterste van een koe gezien.

Anja Als ik de melkbonnetjes van de melkboer zie dan weet ik genoeg! Jullie moeten meer runderen vetmesten. Runderen van andere boerderijen. En kiezen wat ge uiteindelijk wilt. Een gemengde boerderij is goed, maar het moet opbrengen. Alles moet opbrengen. Als gij samen wat inspanningen levert...

Jef Van waar komt die papierenwijsheid?

Anja Dat weet toch iedereen. Alleen gij tweeën niet.

Jef Die vriendin van u, die Sofie!

Anja Ook. Doe er toch iets aan, nu het nog kan!

Jef Wij kunnen niet meer dan werken, werken!

Anja (legt hand op schouder van Jef) Moed!

Jef (kijkt Anja na die links vooraan weggaat.) Moed! Moed! In uwe blote staan,
buiten, en het vriest dat het kraakt. Moed!

Einde tweede bedrijf

Derde bedrijf

Een dagje later. In de voormiddag.

Eric, een gedreven inspecteur van Volksgezondheid komt kijken naar de pataten van Lowieke. Men heeft hem gemeld dat de volksgezondheid in gevaar is en hij denkt dat hij moet optreden. Eric op links vooraan. Hij komt van het dorp. Blijft vooraan staan. Kijkt naar de boerderij, bewondert het geheel. Hij draagt een tas waarin o.a. een boterham, een plastic flesje met water zit, een loep, schrijfmateriaal, en andere dingen.

Hij kijkt rond. Hij zoekt in de eerste plaats naar mieren. Omdat mieren veel vertellen over de bodemgesteldheid, enz.

Eric kijkt rond, kijkt naar de grond, zoekt of er geen mieren zitten, gaat verder, kijkt tussen de spleten van de ramen van de kamer van Lowieke. Op dat moment komt Jef op. Hij kijkt naar de voor hem vreemde bezoeker. Wat komt die vreemdeling doen? Hij kijkt naar de vreemdeling.

Eric neemt klein plasticen potje, doet het deksel er af, steekt iets in het potje dat hij terug toe doet. Plots sterk geluid van de stier van de boerderij. Eric schrikt, laat potje vallen, kijkt rond.

Eric Hemel, wat is me dat verschieten. (kijkt rond, raapt potje op, terug geluid van stier) Wat is me dat!

Jef Dat is onze waakhond. Als er vreemde luizen rondropen, dan laat hij van zich horen.

Eric Een hond?

Jef Een stier, zotteke!. Een stier!

Eric Die heeft nog krachten genoeg.

Jef Zeker weten! En hij kan u leren lopen ook.

Eric Liefst niet.

Jef Wat komt gij hier doen? Verloren gelopen?

Eric Ik hou van mieren. Zwarte en bruine, alle soorten.

Jef En komt ge die hier zoeken?

Eric Ik zoek overal mieren. Alle soorten zijn welkom. Ik bestudeer die (laat een loep zien)

Jef Dan zijt gij een slimme mens. Dat komt hier niet veel over de vloer. Wij, ons Lowieke en ik, wij zijn maar gewone boeren. Wij hebben de stiel geleerd van vader op zoon.

Eric (steekt alles weg) Ge moet nu ook weer niet overdrijven. Ge moogt niet denken dat wie studeert een slimme mens is. Dat ge studeert is alleen een bewijs dat ge niet werkt en als het een beetje meevalt, slim kunt worden. (kijkt rond) Een schoon boerderij. Stijl.

Jef Door mijn voorouders gebouwd met steen van de streek.

Eric Schoon. En gij woont maar met twee in zo'n grote doening.

Jef Ja. Maar niet lang meer.

Eric Komt er vrouwvolk bij? Een trouwfeest op een klassieke boerderij, dat wil ik meemaken. Daar valt altijd wat te genieten. En genieten wil ik wel doen. Morgen zijn we misschien dood zonder dat we het weten.

Jef Als het niet veel kost, wilt ge zeggen!

Eric Zo bedoel ik het niet.

Jef Voor zover ik weet: komt er geen vrouwvolk bij. Tenzij dat mijn broer ergens een keuze heeft gemaakt. Er is hier al wel een sollicitante geweest, maar hij kan zich niet verbeteren.

Eric Zo alle dagen wat ruzie maken, is toch heerlijk.

Jef Ik zou het begot niet weten wat daar heerlijk aan is.

Eric En met een schoppensteel of borstel achter iemand zijn gat werpen. En nadien...

Jef Wij maken geen ruzie om het bij te leggen. Wij maken ruzie omdat het niet anders kan. Wij zijn een familie van werkers en wie veel werkt moet ook van tijd tot tijd uit zijne sloef schieten.

Eric Ik heb je daarnet niet goed begrepen, denk ik.

Jef Leg uit!

Eric Ge zei dat ge hier maar met twee woonden en niet lang meer.

Jef O, dat! De boerderij wordt verkocht.

Eric Verkocht? Gaat ge dan op een appartement wonen? Man, ge gaat dat niet overleven.

Jef Onze ouders zijn ook doodgegaan. Alles op uur en tijd.

Eric Wat een gelatenheid! Kop op, kerel! En waarom wordt de boerderij verkocht?

Jef Omdat de bank zegt dat we niet meer rondkomen. Er zijn meer uitgaven dan inkomsten.

Eric Zo'n schoon boerderij! Daar neemt ge toch zo maar geen afscheid van. Knok er voor, man!

Jef Zet u efkes! (wijst naar de tafel met de twee banken, zet zich en ook Eric zet zich)

Eric Dit is een drama, man. Een drama.

Jef In de boerenstiel zijn er niets anders dan drama's. Het schijnt dat er hier in de omtrek twee grote boerderijen zullen ontferft worden om er een grote speeltuin van te maken. Een fabriek waar men kan komen spelen en pleziermaken. Een pretpark noemen ze dat.

Eric Maar deze boerderij toch niet, zeker! Dit gebouw trotseert nog eeuwen. In heel de omtrek staat er geen enkele boerderij zoals de deze. Een beetje opkuisen en hop, weer voor een lange tijd blikvanger voor de treek.

De stier maakt van zijn oren. Eric verschiet.

Eric Zo een waakhond is wel goed, maar te pas en te onpas, kan wel storen. We kunnen nog niet eens een serieus gesprek voeren.

Jef Hij zal iets nodig hebben. (af naar de stal en aanstonds terug op) Het is een bedorven scheet!

Eric Wat mankeerde hij? Uwe Leo?

Jef Ik heb hem zijn nagerechtje gegeven. Bedorven tot en met.

Eric Allee! Verkocht worden. Het stoort mij toch. Man! Daar moet ik toch nog eens over nadenken. En al die dieren...

Jef Geen probleem. Het zal wel lukken.

Eric Het lukt altijd. Maar, zoiets over uw hart kunnen krijgen!

Jef Ik heb het vijf jaar geleden al eens meegemaakt. Er was mond- en klauwzeer uitgebroken en alles werd opgeladen. Ook de voorganger van onze Leo.

Eric Ook de geiten en de varkens...

Jef Alleen koeien en varkens en de stier. (wandelt rond) Daar zijt ge niet goed van, als boer. Van dieren kan men meer houden dan van mensen. Ik was weken niet om aan te spreken. En ons Lowieke moest het allemaal verduren en dat ventje zat ook met veel verdriet. Maar we hebben het overleefd. Boeren sterven rechtstaande.

Eric Nu hoor ik u praten.

Lowieke (op, kijkt naar Eric) Bezoek, broer?

Eric (recht, steekt hand uit naar Lowieke) Ik ben een dierenliefhebber. Ik verzamel verschillende soorten mieren en dat soort van kleine beestjes. Deze prachtige boerderij trok mijn aandacht. En zo zijn we aan de praat geraakt. (geven elkaar een hand) Het gaat niet zo best met de boerderij, zegt uw broer.

Lowieke Volgens die van de bank, ja, maar is dat echt zo? We doen gewoon verder, maar de bank, ja, ik weet het niet meer. Ons moeder is nu drie jaar dood en nu plots zou het niet meer goed gaan. En we werken nog even hard.

Eric En hoe komt ge aan de kost?

Lowieke Gewoon. Melk, dieren vetmesten, appels en peren.

Jef En Lowieke heeft een speciaal soort aardappelen gekweekt.

Eric Een speciale soort aardappelen? Patatten, zoals men hier in de streek zegt?

Jef Daarom zeggen ze tegen hem Lowieke Patat.

Eric Kunt ge met zo een naam aan een lief geraken?

Lowieke Een lief?

Eric Zeg maar een gezelschapsdame. Iemand waarmee ge kunt praten. Eens ge naar de veertig gaat dan verandert de rol van de vrouw in uw leven.

Lowieke Ja?

Eric De accenten komen anders te liggen. Van een vrouw die lekker kan koken hebt ge heel uw leven plezier, de rest is maar tijdelijk.

Lowieke Ge zou nog verschieten!

Eric En die patatten? Ik had er in het dorp van gehoord. Patatten Lowieke, heten ze geloof ik. Een eigen kweek met een Schotse soort al basis, geloof ik.

Lowieke Zo ongeveer.

Eric Ik heb ook gehoord dat er een soort genetische manipulatie zou gebeurd zijn?

Lowieke Genetische manipulatie? Wat is dat voor iets? Alles is volgens de regels van de kunst gebeurd.

Eric Er zouden een soort coloradokevers op zitten? En een gevaar voor de Volksgezondheid kunnen betekenen.

Lowieke In het dorp lopen er een paar jaloerse profeten rond, ja! En die zult gij gesproken hebben.

Eric Gehoord in het café Dorpszicht. Daar zitten toch al de duivenmelkers van het dorp bijeen?

Lowieke Ook zeveraars komen daar. Van die mannen die er komen bijzitten. Duivenmelkers zien op geen pint en op de krijg drinken is goedkoop.

Eric En zijn dat gewone patatten. Van grootte, dikte, vastheid, gladde schil, ...

Lowieke Ge moet maar ne keer gaan kijken. Maar loop niet over het maïsveld.

Eric Neem me niet kwalijk, maar het intrigeert me.

Lowieke Doe maar!

Eric (neemt boterham uit zijn tas, drinkt van zijn flesje water, bijt van de boterham)
Ik ben benieuwd! (af)

Lowieke Een rare kerel.

Jef Komt mij wel sympathiek over. Maar een beetje raar. Mieren vangen...raar.

Lowieke Ik weet het niet. Ik vertrouw die kerel niet.

Jef Zo een keurige heer.

Lowieke Hij doet mij denken aan die kerel die onze melkinstallatie kwam bekijken. Uit sympathie voor de koe en de melk. Maar wat bleek?

Jef (gepiqueerd) Ge moet soms toch iemand vertrouwen!

Lowieke Beter niemand vertrouwen en achteraf toegeven dat ge verkeerd waard.

Jef Vroeger waard gij toch zo niet? Gij waard de zon in huis. En nu de donderwolk.

Lowieke Ik dacht dat ik met mijn schoendoos een overzicht had op onze centen.

Jef Doe zo onnozel niet. Als ge kasbonnen moet verkopen om de rekening aan te zuiveren dan snapt ge toch wel zeker dat er iets niet klopt.

Lowieke Ik heb te veel gewerkt. Ik had beter naar de papieren moeten kijken.

Jef Lowieke, dit gaat te ver. Gij had minder moeten werken en meer naar de papieren kijken? Kunt ge nog minder werken dan dat gij doet? Komaan zeg!

Annemie (op in een ander kleedje) Hela ba! Gezellig aan het discussieren?

Lowieke Ik dacht al...(naar Annemie toe) Ik ben content dat ik u terug zie! (naar Annemie toe)

Annemie Ho! In dit stadium van de relatie: geen kus of gestreel! Stel dat ik nog enkele kandidaten moet screenen, dan heb ik straks heel het dorp gekust en dan kan niet.

Lowieke Wat is daar verkeerd aan? Zo weet ge het verschil. Ik heb zachte lippen, eens voelen?

Jef Ge weet niet wat ge mist. Mijn broer was vroeger, toen mijn ouders nog leefde, de meest gevraagde kusser van heel de familie.

Annemie Daar kan ondertussen ook al wat sleet op zitten. (tot Lowieke) Ik heb nog wat vragen te stellen. Ge weet het: op het bureau zijn ze niet gemakkelijk. Ze hebben het beste met me voor. En omdat ik omzeggens geen ervaring heb, moet ik wel de reglementen volgen.

Lowieke Misschien kan ik u al wat helpen, met ander nieuws.

Annemie Ja?

Lowieke Deze boerderij wordt kortelings verkocht!

Annemeie Misschien ben ik dan al meteen aan het erven. Of werkt dat zo niet? Ik heb daarin echt geen ervaring.

Lowieke We zouden onder de bloten hemel moeten slapen.

Annemie Geen erg. Romantisch zelfs. Jong en ge wilt wat. Typisch Hollands. Zolang er maar een stopcontact is voor het wasmachine. Want daar ben ik streng op!

Lowieke Wat moest gij nog vragen van dat huwelijksbureau?

Annemie Of dat gij vroeger kinderziektes hebt gehad?

Lowieke (tot Jef) Hebben wij kinderziektes gehad?

Jef Veel. Allemaal. En geweend dat wij gedaan hebben. Maar nu, nu zijn wij gezonde kerels. Ik denk zelfs dat we twee vrouwen per man zouden kunnen tewerkstellen. (vertrouwelijk tot Annemie) Wij hebben nog nooit een vruchtbare relatie gehad met een volwaardige vrouw! Altijd maar gewerkt op het veld.

Annemie (tot Jef) Wil ik u laten opschrijven bij het huwelijksbureau? Ik krijg dan een premie omdat ik een nieuwe klant aanbreng en voor u begint er een nieuw leven.

Jef Ik ben er bang van. Er is te veel dat nieuw is voor mij en nergens kunt ge de grondbeginselen leren. Misschien later. Ik heb nu ook te veel zorgen met de boerderij.

Lowieke En met de patatten.

Annemie Ik zal tegen de bureau zeggen dat ik zelfs voor twee sterke beren zou mogen koken.

Jef Prima. En kom nog maar eens terug. Ik zie het wel zitten.

Annemie Ik kom voor Lowieke Patat.

Jef We kunnen tussendoor wel eens wisselen. Terwijl ge dat doet moet ge niet werken!

Annemie (tot Lowieke) Lowieke wat zegt gij?

Lowieke Ge moet er toch maar mee kunnen lachen.

Annemie Ik zou het maar met een man doen.

Lowieke Als ik dat dan ben, dan is het prima.

Annemie Ik ben er wel een beetje bang voor.

Jef Het zal wel meevallen.

Annemie Ik ga maar eens terug naar het dorp. Als ik nu terugkom dan is de kans groot dat we een koppel zullen vormen. Voor een heel leven, Lowieke!

Lowieke Wees maar voorzichtig. Het heeft vannacht geregend en is hier en daar glad.

Annemie Dank u! Lowieke. Tot gauw! (af)

Jef Ze is zo zot als een deur.

Lowieke Ze bedoelt het goed. En daarbij: eerst moet de verkoop van de boerderij geregeld zijn.

Jef De verkoop? Er wordt hier niks verkocht. Afwachten is de boodschap. En die patatten, kunnen die niets opbrengen?

Lowieke Misschien wel. Maar ik heb een voorgevoel. Ik kan het niet zeggen.

Jef Lowieke, komaan, broer! Wij met twee! Tegen die ladders van de bank! (Jef omhelst Lowieke)

Eric (terug op) Die patatten, zoals jullie dat zeggen, staan goed. Hebt ge ze vorige week gespoten?

Lowieke Hier wordt niets gespoten. Mijn patatten zijn immuun tegen alle plaatselijke beestjes.

Eric Toch een beetje verdacht. Ik moet er eens met een collega over praten. Het is ofwel een wonder ofwel voedselmanipulatie. Ik kom nog wel eens langs. (af)

Anja (op, tot Lowieke) Ik heb uw liefde gezien. Ze straalde.

Lowieke Mijn liefde?

Anja Hou nu niet van de domme. Ge moet er niet voor verlegen zijn.

Lowieke Het contract is nog niet getekend.

Anja Morgen komt er wat volk naar hier.

Lowieke Ze zijn niet welkom. Wij zitten in zak en as. Eerst moet dat geval met de bank geregeld zijn.

Anja Dat kan nog lang duren. En toch heb ik volk uitgenodigd.

Jef Gij durft!

Anja Om de dagelijkse sleur en slenter te breken.

Jef En wie is er uitgenodigd?

Anja Dat zult ge morgen na de middag wel weten. Ge moet voor niets zorgen. Het wordt een mooie dag! Tot morgen! (af)

Lowieke Ik weet wat we morgen gaan doen.

Jef War?

Lowieke Een goed stuk in ons botten drinken.

Jef Dat zal niet moeilijk zijn!

Lowieke Neen?

Jef Als gij twee cola's uitgedronken hebt dan weet gij het verschil niet meer tussen de staldeur en de keukendeur.

Lowieke Dat klopt. De reuk van onze Leo zit zelfs in mijn slaapkamer

Jef Dat is geen erg, broer. Zolang er reuk is, is er leven; van stank moet ge leren genieten.

Einde derde bedrijf

Vierde bedrijf

De volgende dag na de middag

Lowieke ligt op een strandstoel die in het midden van het plein staat. Jef passeert; hij komt uit de keuken.

Jef (kijkt naar Lowieke) Zal het gaan?

Lowieke geeft geen antwoord. Geniet van deze heerlijke momenten.

Jef Zal het gaan?

Lowieke Ja.

Jef En vindt ge het goed?

Lowieke Heerlijk. (draait hoofd nu naar Jef) Nu begrijp ik waarom vrouwen zo graag van de zon genieten.

Jef Ja?

Lowieke Dan moeten ze niet werken.

Jef En zijn er andere voordelen?

Lowieke Ik weet het niet. (draait wat rond) Gemakkelijk ligt het toch niet.

Jef Er is te weinig vlees aan uw poep. Moet gij vandaag niet werken?

Lowieke Ik heb van mijne baas betaalde rust gekregen.

Jef En wie is die baas?

Lowieke Ikzelf.

Jef Gij kunt gene betere baas hebben. Haal de koffiethermos eens. En twee tassen en van mijne chocolade. En natuurlijk de melk.

Lowieke (legt hoofd terug neer) Is dat dringend? Ik bevind me nog in mijn rustperiode.

Jef Vooruit of ik pak een emmer trappist uit de stal.

Lowieke En chocolade? Waarvoor is dat goed? Zouden wij het niet best wat zuiniger aandoen? Overleven, broer!

Jef Vooruit! En zet dat vakantiebed weg. Of zijt ge al aan het nestdragen voor de nabije toekomst?

Lowieke Zijt ge jaloers, broer?

Jef Waar blijft die koffie?

Lowieke (springt recht) En mijne chocolade? (ligbed onder zijn raam en vlug, ludiek, naar de keuken, vanuit de keukendeuropening) Ons Jefke is jaloers! Ons Jefke is jaloers! (vlug met koffie enz. op naar de tafel waaraan Jef al zit te wachten)

Jef Schenk maar in!

Lowieke schenkt in. Jef schenkt ook melk in en doet het papiertje van de chocolade.

Jef Gij ook chocolade?

Lowieke En waarom niet. (doet papiertje van de chocolade) En waarom hebt ge geen melkchocolade gekocht? Die is veel zachter. Als we morgen dan toch dood gaan!

Jef Spreek me daar de eerste 20 jaar niet meer van!

Lowieke Eigenlijk voel ik me toch niet zo best.

Jef Allee! Uw liefke komt misschien haar ja-woord geven en ...

Lowieke Maar ons boerderij, broer!

Jef Nog een paar dagen en alles valt op zijn poten.

Lowieke Als galgenmaal een blokske chocolade eten.

Jef We hadden ook kreeft kunnen kiezen. Ik heb dat ene keer gegeten en ik had 's anderdaags nog blaren op mijn vingers. Het was alsof ik een halve dag met hamer en bijtel had gewerkt.

Lowieke Ge had die kreeft in een grote mixer moeten steken en op grote v itesse zetten.

Jef Broer, als ik er iets aan kan doen, dan blijven we hier wonen. Voor de rest van ons leven.

Lowieke En nu mijn patatensoort op punt staat, moet ik er winst uit kunnen halen.

Jef Alle beetjes helpen. (kijkt naar weg naar dorp) Daar hebben we juffrouw butterfly. (tot Lowieke) Ge moet u voor mij niet inhouden, broer! (naar de keuken met koffiethermos en de tassen)

Annemie (op, uitbundig, is blij dat ze Lowieke ziet. Lowieke verwelkomt haar tussen tafel en kampeerstoel. Annemie met open armen) Wat ben ik blij dat ik u zie, Lowieke! Het bureau heeft mij carte blanche gegeven. Ik mag een verkering met u aangaan. En ik ben daartoe bereid. Wij getweeën, Lowieke. Een heel leven wacht nog op ons. We zullen samen de stormen van het leven trotseren. Regen, hagel en wind: wij overwinnen, Lowieke. (kijkt naar Loieke, die niet zo geweldig enthousiast is) Wat zegt gij, Lowieke?

Lowieke (zonder enthousiasme) Geweldig, Annemie!

Annemie Ge moogt nu Annemieke zeggen. Wij zijn vanaf nu, bijna een lichaam en een ziel.

Lowieke Een lichaam, dat zie ik wel zitten, maar een ziel?

Annemie Dat is het onzichtbare stukske dat ons kan binden. Ge ziet het niet maar ge geniet er van!

Lowieke (zet zich op een bank onder zijn, is een beetje down) Ja, als het dat is.

Annemie (bezorgd) Lowieke, ge zijt een beetje van uw melk, zie ik. (troost Lowieke)

Lowieke Ik ben een beetje overrompeld.

Annemie Ge hebt nog geen antwoord gegeven? Waarom, Lowieke?

Lowieke Het is voor een heel leven. Tot mijne laatste adem.

Annemie Maar die moet ge nog niet uitblazen. Lang samen genieten, Lowieke! Het leven is toch zo allesomvattend. Het is een begin zonder einde!

Lowieke (weent, voelt zich ongemakkelijk) Ik weet niet of ik het zal kunnen (Annemie troost hem) Ik ben zo gewoon om alleen te slapen.

Annemie Als dat het probleem is: ik zal wel op dit kampeerbed slapen. Ik hou zoveel van u, Lowieke.

Lowieke Mag ik er nog eens over nadenken? Het is toch voor een heel leven, hé?

Annemie Zeker, zeker, mijn liefste schatje. Gij moogt nog eens nadenken.

Lowieke Wij zouden een afspraak kunnen maken in het dorp, onder de linde voor het café van de duivenbond.

Annemie Onder de linde? En waarom ook niet. Morgen?

Lowieke En als het regent?

Annemie Dan breng ik een grote parasol mee. Zo eentje waar we met twee onder kunnen. Men moet dat niet zien als wij repeteren voor de huwelijkskus Ik zal straks zandkoekskes bakken en ik breng een grote fles cola mee. Dat is feestelijk! En repeteren, Lowieke!

Lowieke Wat, repeteren?

Annemie Wat? Zo en zo...Geweldig!

Lowieke Moeten we eerst niet wat zakelijke situaties bespreken? Centen, aantal kindjes zelf maken of adopteren? Waar wonen, ja, Annemie: er moet toch het een en ander besproken worden. Eigenlijk kunt ge een huwelijk vergelijken met de vorming van een regering. Wie de centen beheert en het kasboek invult.

Annemie Een kasboek is een goed idee. Optellen en aftrekken, leuk!

Lowieke Maar op het laatst moet alles kloppen.

Annemie Dat klopt altijd. Van een vijf maakt ge een zes en men controleert alleen de optelling, maar niet van waar die 6 komt. Systeem van de regering. Zolang er eten op de tafel komt, is er geen probleem. En mijn mama, ...

Lowieke Uw mama?

Annemie Ik weet dat ze twee zwarte kousen heeft.

Lowieke En er zijn geen gaten in?

Annemie Mijn mama zal ons wel lanceren. Er is geld genoeg in de wereld, Lowieke. Ge moet uw hand alleen maar op het goede moment uitsteken en openhouden.

Lowieke Ge gaat er nogal licht over. Zijt ge wel ernstig genoeg, Annemie?

Annemie Zeker, Choeke. Mag ik Choeke zeggen? Natuurlijk, Choeke.

Lowieke Ik moet nog eens nadenken. Het is voor heel ons leven, Chouke! Voor heel ons leven.

Annemie (kijkt naar Lowieke, ontuchttert even, wordt stil, gaat zitten) Een hele verandering.

Jef op uit de stal. Blijft in de deuropening staan. Het verliefde koppel ziet Jef niet.

Lowieke Ik moet nog echt nadenken. (wandelt naar tafel, terug, kijkt naar Annemie) Niet met een zotte kop, maar doordacht. Er echt voor gaan.

Annemie (naar Lowieke toe) Ge hebt misschien gelijk. Ik ben te enthousiast, hé!

Lowieke Een beetje afkoelen. Een emmer regenwater halen?

Annemie Ja, wat afkoelen. (neemt Lowiekes hand vast) Gij zijt mijn hemel op aarde, Lowieke. Mijn hemel. (neemt plastiek flesje met water uit haar tas) Een slokje?

Lowieke Water?

Annemie Natuurlijk. (lacht) Wat dacht ge? Een liefdesdrankje?

Lowieke (drinkt een slokje en nadien drinkt ook Annemie een slokje) Heerlijk.

Annemie Zie ik u morgen onder de lindeboom?

Lowieke knikt vaag, hij is er nog niet van overtuigd. Hij is overrompeld.

Annemie Dan ben ik weg! (geeft Lowieke nog een stevige handdruk, loopt naar af, komt terug op) Wat zeide gij? Welke kleur moet die parasol hebben?

Lowieke (denkt na) Donderblauw. Daar ziet men niet door, ook niet als die nat is.

Annemie Prima, Choeke! (vlug af)

Lowieke zet zich. Jef troost Lowieke.

Jef Ge weet waar het begint, maar niet waar het eindigt. Ik denk dat dit het einde is.

Lowieke Het einde van wat?

Jef Och, broer. De mooie jaren, zelfs na het overlijden van ons moeder, zijn voorbij. Het geld is op en we staan in onze blote: wat moet er nu gedaan worden?

Lowieke In het kanaal springen en uw ogen toedoen.

Jef Eerst nog een stukske melkchocolade eten.

Ze zetten zich aan de tafel.

Lowieke Kom, we gaan naar mijn patatenveld kijken.

Jef Wat is daar te zien?

Lowieke Veel en niks! We hebben mekaar toch nog?

Jef Ja, maar hoelang nog?

Beiden naar aardappelveld, af.

Herman op met kruiwagen, komt van het dorp (links vooraan) waarop enkele bakken bier, cola, water enz. staan. Het is een kruiwagen waarop geen zijspinnen staan. De bakken drank staan helemaal vooraan, zodat hij nog kan gaan zitten op het draagvlak van de kruiwagen. Zelf gebruikt hij een ouderwetse “hulp” (een uit koord gevlochten band die over zijn Schouder loopt en via een “oog” aan de handvatten verbonden is. Met zo een “hulp” worden de gewrichten van de armen ontlast.

Herman zet zijn kruiwagen neer, moe zet hij zich op het draagvlak van de kruiwagen.

Herman Waar is dat feestje? Waar is dat feestje? (draait zich om, neemt flesje bier en de aftrekker, trekt flesje af) Hier is dat feestje! Hier! (drinkt met volle teugen)

Herman Greet van het Dorpszicht zei dat als er een feestje gehouden wordt men zich maar eens goed moet laten gaan. Een bakske per man, lijkt haar een goede zaak. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen! Ik laat mij niet zoeken.. Maar waar is al dat volk?

Lowieke (op, kijkt naar Herman die al aan zijn tweede flesje bezig is) Ha, Herman! De man van de drank. (bekijkt de kruiwagen) En waarom geen vrachtwagen? Moeten we het daarmee doen?

Herman Greet vond dat als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt we met een kruiwagen genoeg hebben. Maar waar zit al dat volk.

Lowieke Wees niet ongeduldig. Ondertussen kunnen wij rustig drinken. (neemt cola, trekt af en drinkt) Laat het niet aan uw hart komen, Herman.

Herman En hoe zit het nu met de liefde? Ik heb gehoord dat ge een donderwolk gekozen heb. Ja, beter alle dagen onweer in de plaats van een paar keren op het onverwacht.

Lowieke Herman, jong, zeg zoiets niet meer. Annemie heeft zichzelf niet gemaakt.

Herman Sorry, zo bedoelde ik het niet. Ik wilde maar eens plezant doen. Gij weet toch dat ik met Elvyra een tijdje samengewoond heb? Ik wil zeggen dat zij bij mijn ouders kwam bijwonen. Iedere week was het ruzie. Mijn moeder bakte iedere woensdag fritten voor heel de familie. Met stoofvlees, dan komt het op geen etertje meer of minder. Elvyra vond dat fritten best bij donderdag pasten. Waarom weet ik niet. Na weken was ik het zo bleu om altijd over iets onnozel te discussiëren dat ik gevraagd heb haar pakje te maken. Met vrouwen moet ge oppassen. Als iets onnozel voor problemen kan zorgen, wat doet ge dan bij serieuze situaties?

Lowieke Sommige mannen zijn niet gemaakt om te trouwen.

Herman Wat is dat nu voor een affront! Ik heb zoveel machinerie als om het even welke vent!

Lowieke Herman, we moeten vandaag toch geen ruzie maken zeker? Ik wil zeggen dat de ene vent meer vuur uitstraalt dan de andere. Dat heeft gewoon te maken met de aard van het beestje. En als ge op het belangrijkste moment de verkeerde kant uitkijkt, dan is de beste kans misschien verkeken.

Herman Ik denk dat gij gelijk hebt. Drinken we er nog eentje?

Lowieke Een watertje, maar.

Herman bedient Lowieke en zichzelf. Ze drinken. Eric, de inspecteur van het Voedselagentschap op met aktentas.

Eric Goede morgen, heren!

Herman (zachtjes tegen Lowieke) Pasop. Dit klinkt verdacht.

Lowieke Goede morgen! De meneer met de mieren.

Eric (lacht) De meneer met de patatten.

Lowieke (lacht) Ja!

Eric (zo wat vertrouwelijker) Ik had vorige keer zo een klein plantje meegenomen.

Lowieke Zo. In principe mag dat niet. Ik lever alleen maar aan een groothandel.

Eric Een plantje.

Lowieke Juist. Het kruid van patatten bevat meerdere stoffen die niet goed zijn voor de gezondheid. Gij hebt natuurlijk alleen de patatten meegenomen. Alleen de knollen dus.

Eric Zo ongeveer.

Lowieke En hoe smaken ze?

Eric Heerlijk. Zou ik straks nog enkele knollen mogen meenemen?

Lowieke Zeker. Als we het weten, geen probleem!

Eric (korter naar Lowieke) Ik heb wat opzoekingswerk gedaan. Ik controleer reelmatig knolgewassen en ik vond uw patatten niet in mijn boeken, ook op internet vond ik niets.

Lowieke En moet ge daar reclame over vinden? Smaken ze dan beter?

Eric Eigenlijk wel.

Lowieke Ik versta uw probleem niet.

Eric Ik wel. Ik ben inspecteur van Volksgezondheid. (Lowieke schrikt zichtbaar) Had ik dat niet gezegd? Dan ben ik dat weer vergeten. Dat gebeurt meermaals. Tegenwoordig. Alle gewassen die in Vlaanderen geteeld worden, moeten gecatalogeerd zijn, raadpleegbaar en controleerbaar.

Lowieke Ik dacht dat gij een liefhebber van klein gedierte waard. Mieren en allerlei ongedierte...

Eric Ik kan het niet laten: mijn hobby is heel belangrijk voor mij. Al die kleine beestjes geven informatie over de planten en zeker van de lage teelten.

Lowieke Eigenlijk kwaamt gij onder een valse reden hier alles inspecteren?

Eric (lacht) Neen. Het viel me allemaal zo in de hand en die patatten zijn echt lekker.

Lowieke Maar voor de volksgezondheid is er wel een zeker risico. Ge kunt er zelfs misschien van doodvallen. En zolang mijn patatten geen registratienummer hebben is het een verboden vrucht.

Eric Dat is nogal scherp gesteld. Dat nummertje is wel belangrijk. Als iedereen zo maar ,gaat experimenteren, waar gaan we dan naartoe? Vanaf morgen liggen dan misschien duizenden doden langs de straten op repatriëring te wachten. Wat een hallucinant beeld. Ik mag er niet aan denken.

Lowieke (nadenkend) Gij zijt hier onder valse voorwendsel op ons domein gekomen en hebt dan eigendommen ontvreemd en daarop heeft men proeven gedaan.

Eric Het resultaat is dat ik toevallig in het bezit ben gekomen van enkele aardappelen van een nieuwe soort en die niet geregistreerd is. Ik leg de nadruk op de toevalligheid en de klachten van enkele anonieme personen.

Lowieke Wat wilt dat zeggen?

Eric Niet veel. Het is een onderzoeksrechter die van mijn chef een uitgebreid rapport zal krijgen. En die moet dan beslissen. Het is zijn omschrijving die de strafvordering zal bepalen. Seponeren kan natuurlijk ook, maar de laatste tijd gebeurt dan minder en minder.

Lowieke O. Dat belooft serieus te worden. Hier is een grote misdaad gepleegd.

Eric Niet overdrijven. Dit is louter administratie. Stelt niet veel voor. Mag ik aan die tafel gaan zitten? Ik moet mijn rapport nog opmaken. En als ik het tijdig klaar krijg, dan moogt gij dat tekenen. Dat hoort zo.

Lowieke Ik zou niet graag willen dat gij al staande doodvalt. En uwe stylo op de grond zou vallen, tussen die opgedroogde koeienstront.

Eric (bemoedigend) Ik doe mijn best. Ge zult niet lang moeten wachten om mijn verslag te tekenen. Ik kan nogal vlug schrijven.

Lowieke En kan men dat geschrift ontcijferen?

Eric Op het ministerie heeft men grote machines staan en iedere inspecteur zijn handschrift zit daarin. Ontcijferen is slechts een kwestie van seconden. Vroeger was dat teamwerk. Wij werken vlug op het ministerie.

Lowieke Goed voor jullie!

Eric Genoeg gekletst. Ik geef wel een seintje als er moet getekend worden.

Lowieke O! Dat was ik bijna vergeten te zeggen!

Eric Wat? Iets belangrijks?

Lowieke Ik teken niet. Wat ik niet kan lezen moet ik niet tekenen. Staat dat niet ergens in de wet?

Erica De mensen zijn meestal meegaander. Wij hebben er geen belang bij.

Lowieke (wijst) Hier in de dorpschool, bij meester Hugo, daar kan iedereen leren lezen en schrijven. (naar de kruiwagen)

Eric kijkt naar Lowieke, haalt schouders op, zet zich aan de tafel, vult papieren in en is een hele tijd druk bezig.

Herman Wat is dat voor een kwal. Ik heb alles wel niet goed verstaan. Maar hij reclameerde over de nieuwe patatten?

Lowieke (klopt Herman op de schouder) Wat is het strafste bier dat ge op uwe kruiwagen staan hebt?

Herman (wijst aan) Pils, Palm, Duvel, ...

Lowieke Duvel?

Herman Zo uit het fleske is dat niet zo goed. Duvel moet schuimen.

Lowieke Het zal wel ergens schuimen, waar is niet belangrijk.

Drinken alle twee een Duvel.

De radioreporter Cindy op met apparatuur, met Anja en eventuele figuranten. Indien men over figuranten beschikt dan kan een figurant de zendapparatuur vasthouden.

Anja (tot Cindy) En dit is onze verliefde jongeling. Lowieke. Hij is eigenlijk een uitvinder.

Cindy Lowieke Patat. Daar weet ik alles van. (een beetje kwaad, gemaakt) Maak mijn reportage niet naar de knoppen! (geeft Lowieke en Herman een hand, kijkt naar kruiwagen) Hebben jullie hier ook een gezellige wc? Want anders doe ik niet mee. (neemt een pilsje en geeft dat aan Herman die de capsule wegneemt. Zij drinkt.)

Herman Komaan! Het is voor iedereen! (men drinkt, het gaat er gezellig aan toe)

Cindy (neemt haar GSM en belt naar de redactie) Hallo, met Cindy. Gij Els! Hé! Nog enkele minuten en we vliegen er in. De reuk van het echte boerenleven zit er al in. Tot zo dadelijk! (GSM weg. Anja fluistert iets in het oor van Cindy, die knikt. Ze gaat naar Eric die naarstig aan zijn rapport werkt) Hallo, meneer! Wie bent u?

Eric (verrast) Ik? Zo, ik ben inspecteur van de dienst voor Voedselbescherming.

Cindy En ge hebt iets te maken met patatten?

Eric (knikt) Onder andere.

Cindy Dan verwelkom ik u, straks in ons live programma ter gelegenheid van het eerste feest van de patat.

Eric Voor de radio?

Cindy Live.

Eric Neen, neen. Dat mag niet van mijn chef.

Cindy Zal ik hem even bellen? Gij moogt zeker aan ons programma deelnemen. Live met Cindy is een zeer gerespecteerd programma! Wat zeg ik? Live met Cindy is het beste programma dat er bestaat. En waarom zou jij van je baas niet mogen deelnemen aan ons life programma? Eeuwige roem, meneerke!

Eric Ja, waarom? Ik weet het niet.

Cindy Wij respecteren jouw mening! Alleen wie volledig overtuigd is, wie er voor gaat, is welkom in ons programma. Dus, de vraag vervalt, meneerke! Dag!

Men drinkt, Herman trekt de capsules van de flesjes, verzameld leeg goed rigourens, Eric schrijft naarstig, Cindy belt met GSM.

Cindy (in GSM) Ha, Els! We zijn er klaar voor! We vliegen er in. Wat? Ja, zeg het maar! (luistert even aandachtig naar een mededeling van Els) Bedankt! Het wordt een fantastisch feest en een geweldige uitzending. Tot dan!

Een piepsignaal weerklinkt: de uitzending kan beginnen.

Cindy (neemt vlug micro en papiertjes) Hallo! Dag dames en heren, jongens en meisjes. Hier Cindy met een speciale uitzending. Ja, natuurlijk: iedere uitzending is speciaal. Maar vandaag zenden we uit vanuit de binnenkoer van de Bloemenboerderij. Wat jullie niet zien wil ik ook vermelden: achter mij een kruiwagen met een deskundige flessenaftrekker en vele bakken frisdrank. Kom gerust naar de Bloemenhoeve. Iedereen is welkom! Anja kent de boerderij hier door en door. Vertel eens iets van de boerderij, Anja!

Anja Vroeger, het juiste jaartal weet men niet meer, woonde hier een kluizenaar in een lemen hut. Die moet hier ongeveer gestaan hebben. Voor die hut was een stenen waterput gemetseld. Wel tien meter diep. Tijdens de Franse Revolutie heeft men die hut afgebrand. Jaren later heeft de familie Vercammen die uit de streek van Lier kwam een moderne boerderij gebouwd. Ondertussen is de familie al aan haar vijfde generatie toe. De laatste zegt men.

Cindy Hoe? De laatste?

Anja De huidige bewoners zijn twee broers. Het enige wat ze doen is hard werken.
(lacht)

Cindy Juist. Er moet nog iets anders gebeuren. (lacht) Over naar de studio.

Anja Ge hebt een grote fout gemaakt.

Cindy Wat? Een fout?

Anja Ge hebt vergeten te zeggen, over dit patattenfeest.

Cindy Dat komt nog. Geduld!

Ze drinken nog eens. Piepsignaal door GSM.

Cindy (in GSM) In orde. (in micro) Hallo! Hier Cindy terug vanuit de binnenkoer van de Bloemenboerderij. Waarom we hier te gast zijn? Volgende zondag zal hier het eerste feest van de patat doorgaan. En vandaag houden ze hier al een generale repetitie en komen hier de sfeer opsnuiven. En waarom een feest van de patat? We vragen het aan onze deskundige Anja! Waarom, Anja?

Anja De laatste vijf jaar is er hier op en rond deze prachtige boerderij geëxperimenteerd met bepaalde aardappelsoorten. En nu is die periode voorbij. Een van de broers, Lowieke, is de uitvinder van een nieuwe soort aardappel. Reden om feest te vieren, vinden wij.

Cindy Er waren toch problemen, heb ik vernomen?

Anja Zo technisch ben ik nu ook weer niet.

Cindy Dat vragen wij dan aan Lowieke zelf. Terug naar de studio.

Cindy (tot Anja) Je hebt mij daar weer schoon voor schut gezet!

Anja Ik ga geen ruzie maken voor de radio.

Cindy (naar Lowieke toe) Heb jij even tijd voor een interview?

Lowieke Natuurlijk. Voor jou alles!

Cindy (in GSM) Hallo, Els? Kunnen we nog even? Prima! Bedankt!

Piepsignaal in GSM.

Cindy Hallo! Ja, ik ben het weer. Ik heb Lowieke Patat weten te strikken voor een kort gesprekje. Dag Lowieke, vertel ons even over Lowieke en zijn patatten.

Lowieke Dan moet ik eerst iets vertellen van studeren en zo.

Cindy Doe maar!

Lowieke Professor Luc De Vos was mijn mentor. Ik doctoreerde onder zijn leiding.

Cindy En wat was het onderwerp?

Lowieke (lacht) Aardappelsoorten met 24, 36 en 48 chromosomen.

Eric heeft dit laatste deel van het interview aandachtig gevolgd. Hij dacht dat de mensen die klacht hadden neergelegd tegen Lowieke, terecht een overtreder van de voedselwetgeving hadden aangeklaagd.

Cindy Jij bent dus een doctor? En je bent een boer met eeltige handen. Waarom heb je dan gestudeerd?

Jef komt bij Eric zitten.

Eric (vertrouwelijk) Is dat echt waar wat hij zegt?

Jef Veel meer dan dat! Hij is een fantastische kerel!

Lowieke Men studeert om zijn geest te verruimen. Mijn vader is overleden toen ik aan mijn laatste jaar universiteit bezig was. Nog enkele maanden maar. Mijn moeder drong er op aan dat ik zou afstuderen. Ze hadden mij nodig op de boerderij nu vader er niet meer was, maar men zou zich dubbelzetten. Ik was de trots van mijn moeder en mijn broer! Eens afgestudeerd voelde ik mij uitstekend op de boerderij en ik hield van dit werk. Een jaar of zes geleden kreeg ik een lange brief van professor De Vos. Hij was echt boos op mij.

Cindy Waarom?

Lowieke Ik had hem beloofd om een Schotse aardappelsoort te veredelen, zoals wij destijds afgesproken hadden.

Cindy En hoe is dat afgelopen?

Lowieke Hij is vorige week gaan dineren in een restaurant met twee sterren en kwam, waarschijnlijk louter toevallig bij mijn vriend terecht, de grote promotor van mijn patatten Lowieke. Ik verwacht hem een van de volgende dagen.

Eric pakt al zijn papieren bij elkaar en wil in alle stilte verdwijnen. Jef ziet dat.

Jef Vond ge de patatten Lowieke lekker? (Eric knikt) Blijf nog even. (wenkt Herman, die aanstonds komt) Een spa bruis voor meneer uit Brussel en een stevige portie patatten. Voor de kindjes thuis.

Herman geeft aan Eric een flesje water. Eric heeft blijkbaar grote dorst en drinkt het flesje vlug leeg. Herman stapt vlug naar het veld. Af.

Cindy Proficiat, Lowieke. Dit is een wereldwonder. Wat maakt nu eigenlijk het verschil tussen een gewone aardappel en de patat Lowieke?

Lowieke Twee zaken. Omzeggens geen ongedierte en een grotere opbrengst. De rest is te technisch.

Cindy En waaraan herkent men patat Lowieke?

Lowieke De smaak en de gezelligheid. Een patat Lowieke smelt in je mond. Ge krijgt er niet genoeg van!

Cindy Dat is duidelijk. Leve Patat Lowieke.

Herman op met plastic zakje met aardappelen. Hij geeft die aan Eric, die bedankt en meteen weggaat langs rechts. Jef naar de kruiwagen toe. Drinkt flesje leeg. Het publiek, indien het voorzien is, applaudisseert nu. Met flesje omhoog. Feeststemming.

Cindy En hiermee, beste luisteraars nemen we afscheid van een oude boerderij in feeststemming voor de geboorte van Patat Lowieke. Volgend weekend worden jullie allemaal verwacht in de Bloemenboerderij. Wij kunnen nu al mededelen dat de chef-kok Jean Peeters van tweesterrenrestaurant De Hoofdstraat, enkele gerechten met de nieuwe aardappel Patat Lowieke zal klaarmaken. Komen proeven is dan de boodschap. Tot dan.

Anja (feliciteert Cindy) Goed gedaan!

Cindy Toch was je wat ongeduldig, in het begin.

Anja Zo bedoelde ik het niet. Voor ons is dit optreden heel belangrijk.

Cindy Heb je geen bijbedoelingen?

Anja Daar moet ik nog eens over nadenken.

Cindy drinkt vlug haar flesje helemaal leeg. Geeft Lowieke een hand, steekt hand omhoog naar Jef die nog aan de tafel zit. Gaat dan naar Jef toe.

Cindy Ik wil me wel verontschuldigen: de uitzendtijd was te kort om jou ook te interviewen. (geeft Jef een hand)

Jef (recht, dankbaar) Ge hebt dat goed gedaan, juffrouw!

Cindy Zeg maar Cindy.

Jef Cindy, ge hebt dat goed gedaan. Onze Lowie verdiende dat eerherstel. Ik bewonder mijn broer langs alle kanten. Wat hij gerealiseerd heeft zal men hem niet nadoen.

Cindy Het zou toch erg zijn dat de toekomst van de Bloemenboerderij binnen enkele decennia zou ophouden. Zijn er echt geen vooruitzichten? Misschien doe ik in een of ander programma wel een verdoken oproep. Als ik jullie kan helpen...

Anja Ze zijn oud genoeg. Maar ze hebben volgens mij geen goesting.

Cindy Dat heb je mij duidelijk gemaakt. Waarom denk je dat ik op je vraag heb geantwoord? Ik voel er wel iets voor om hieraan een vervolg te breien.

Anja (gemaakt kwaad, geeft hand) Maak dat je wegkomt! (Cindy geeft een zoen aan Anja)

Cindy naar af, links, gevolgd door het publiek. Anja naar bank toe, blijft staan en kijkt naar Herman die zijn kruiwagen klaar maakt voor transport.

Herman (terwijl hij met de kruiwagen naar het dorp rijdt, blijft even ter hoogte van Anja staan) het feestje is voorbij. Of volgt er nog iets? Als ik moet terugkomen, zeg het dan maar! (wijst naar kruiwagen) Er is nog plezier genoeg op mijn kruiwagen!

Anja Ik zie je graag werken, Herman! (ze kijkt naar de tafel)

Herman af. Lowieke zet zich op de bank aan de tafel.

Jef (recht, wandelt door de binnenkoer) Het was mooi. Mag ik u oprecht gelukwensen, broer!

Lowieke (geeft Jef een hand) Het ontroert me, broer. Eigenlijk was ik niet zo een stevige medewerker. Gij hebt het zware werk moeten doen, op de boerderij.

Jef Gij zijt de uitvinder van Patat Lowieke. Ik ben fier op u! Alleen al dat gij zo een stevig diploma hebt behaald en geen enkel boerenwerk schuwt. Al hebt ge wel wat problemen met uw voeten.

Lowieke Mijn voeten?

Jef Ja, als ge iets doet is er altijd een probleem met uw voeten. Ge hebt moeite om de ene voet voor de andere te zetten. Het tempo is wat traag.

Lowieke Ge hebt gelijk, broer! (lacht) Ik zal mijn leven beteren. Om te beginnen stel ik voor dat gij de keuken doet en ik de koeien melk.

Jef Heb ik gezegd dat er iets moet veranderd worden? Heb ik dat gezegd? De koeien hebben graag dat ik hun melk. Ze zijn mij gewoon. Er moet niets veranderen. Heb ik zoiets gezegd?

Lowieke Laat ons een koffietje drinken! Zet u!

Anja Zal ik de koffie halen?

Jef Gij?

Anja En waarom niet? (op het moment waarom ze de koffie en de tassen wil gaan halen, gaat haar GSM en verwijdert ze zich van de twee anderen)

Lowieke (in het voorbij gaan) Ook een tas? (Anja knikt terwijl ze naar haar GSM luistert)

Lowieke op met dienblad met thermos met koffie, tassen, enz. Terwijl Lowieke Anja passeert kijkt Anja en stelt vast dat Lowieke de chocolade voor Jef vergeten is. Terwijl ze met de GSM in contact blijft, stapt ze naar de keuken waar ze blijkbaar haar weg weet. Ze komt terug op met pakje chocolade. Lowieke heeft ondertussen al de koffie uitgeschonken. Anja legt de chocolade op Jefs ondertas. Jef bedankt Anja met een brede glimlach. Drinken koffie. Jef geniet van zijn chocolade.

Anja (wijst naar GSM) Die van de bank. Wat een zaag!

Jef Ja?

Anja En het is dan nog familie van u!

Jef Ons familie staat er voor gekend. Bij de geboorte konden ze eerst zagen en pas veel later praten. En wat wist ze te vertellen?

Anja Goed en slecht nieuws. Ze brabbelde alles door elkaar.

Jef Vertelt dan alleen dat waarvan ge denkt dat wij het kunnen verstaan.

Anja Als er deze maand geen serieus voorschot betaald wordt, als de bank geen zicht heeft op een goede afloop, dan wordt de boerderij, inclusief de gewassen, misschien nog deze maand verkocht. Misschien nog een goede zaak, zei ze. Tegen de bierkarren vechten heeft geen zin. Lowieke kan dan misschien gaan lesgeven en Jef kan zich met de aardappelen bezig houden: poten, planten, onderhouden en verkopen. Een nieuw begin. En als die oude knollen, excuseer, zo zei ze dat, als die oude knollen toch naar de vrouwen willen kijken dan moeten ze dat maar achter een zonnebril doen. Dat verbindt tot niets.

Lowieke en Jef staan samen recht en kijken naar het oude gebouw, kijken naar elkaar.

Lowieke (en jef, gelijktijdig) Wij hebben heel ons leven hard gewerkt, broer. Hard gewerkt. Wij geven niet op. Boer blijven we en als boer zullen we sterven! (ze gaan tegenover elkaar zitten aan de tafel)

Anja Er is nog een oplossing.

Jef Zwijg maar van die oplossingen van de bank.

Anja Creatieve oplossingen. Een combinatie ligt voor de hand. We, de gemeente, of de provincie, ze zijn allemaal bereid om te helpen; zouden een soort museum van de Vlaamse Patat kunnen oprichten. Met Lowieke als conservator. Voor Jef zou er niets veranderen, behalve dat hij soms een soort cafébaas zou kunnen spelen.

Jef En mijn koeikes dan?

Anja Alleen soms wat cafébaas spelen. Dat is toch duidelijk!

Jef Neen. Ik doe niet mee. Ik verlies mijn zelfstandigheid.

Anja Ge zoudt de prijs van het hotelgedeelte mogen bepalen.

Jef Wat?

Anja De B&B met enkele kamers, maar die goed opbrengt. En workshops, er zijn veel mogelijkheden.

Jef Ik zie dat niet zitten. Ik wil rustig genieten van werken en tussendoor met Lowieke discutereren. Ik wil mijn zelfstandigheid behouden. Een boer is een koning in eigen doening.

Anja Uw zelfstandigheid? Die zijt ge kwijt voordat ge het weet dat ge ze bezit.

Jef Wat wilt ge zeggen? Ik versta het niet.

Anja Sommige dingen moet ge zachtjesaan leren begrijpen.

Anja (GSM gaat) Ja, o, ik zal hem doorgeven. (geeft GSM aan Lowieke)

Lowieke Wie zegt ge? Ja, zeker! O, gij, professor! Fantastisch dat ik u nog eens hoor. Echt! Ik ben geweldig blij dat ik u hoor! Wat vroeg ge? Of de boerderij nog te koop was? Excuseer, professor, maar onze boerderij is nooit te koop geweest. Die van de bank hebben dat waarschijnlijk rondgestrooid. We mankeren alleen maar wat overbruggingskrediet bij de bank. Dankzij mijn patatten kunnen we opnieuw een start nemen. O, ge weet er al van? Van wie? Anja? Vrouwen hebben een speciale plaats in het leven van een eenzame man, professor. Vrouwen zijn nuttig, professor. Gelijk, we mogen dat niet openbaar toegeven. Tot volgende week, professor! Dag. (geeft GSM aan Anja) Die oude zak! Die lieve oude zak!

Anja (haalt pakje papieren uit sacocoe en toont die aan Jef) Wij zouden eens moeten praten, gij en ik!

Jef Ik zou niet weten waarover;

Anja Hoe het nu echt verder moet met de boerderij en alles wat mogelijk is. En over uw toekomst. Kom, (neemt Jef bij de arm) We kunnen eerst eens naar de patatten gaan kijken en dan op het gras de papieren bekijken.

Jef Ik moet van mieren niets hebben.

Anja Dat heeft die specialist van het ministerie al uitgezocht. In de buurt van de patatten zitten geen mieren. Tenzij: hier en daar misschien van die grote rosse.

Jef De ergste. Rosse mieren.

Anja Het houdt u wakker.

Jef Denkt aan mijn zelfstandigheid. Ik ben boer en wil dat ook blijven...

Anja Zeker! Maar, Jef, denk er aan: andere levensvormen kunnen u ook geluk waarborgen. En om geluk, daarom gaat het, lieve Jef! (trekt hem mee naar af)

Lowieke wandelt rond. Plots hoort men een aanzwellend geluid van Annemie, die de naam Lowieke luid roept.

Annemie (vol emotie en enthousiasme) Lowieke! Chouke! Ik kan niet meer wachten. Zie me daar al een hele tijd onder een donderwolk van parasol zitten. Ik kan niet meer wachten, Lowieke. Kom ge moogt mij kussen en alles wat ge al kunt. Kom! (Lowieke is getroffen en vlucht naar de keuken, naar zijn slaapkamer. Annemie achtervolgt Lowieke) Lowieke, chouke! Wacht nog even! (Annemie doet langzaam en traag de ramen van zijn slaapkamer toe. De buit is binnen!)

Even is alles stil en verlaten, dan klinkt zacht het geluid van een koekoek; geluid dat aanzwelt. Een muziekje kan nu de stilte van de koekoek overnemen.

Einde